

M E H L B A U M

onderzoek

VREEMDE GEUREN

EINDRAPPORTAGE MELDINGSBEREIDHEID
DRUGSPRODUCTIELOCATIES IN ZAA NSTAD

Shanna Mehlbaum
Mehlbaum Onderzoek

Jolijn Broekhuizen
Bureau Broekhuizen

Halfweg, november 2021

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	4
1. INLEIDING	13
1.1. Aanleiding	13
1.2. Drugsproductielocaties in Noord-Holland	14
1.3. Meldingsbereidheid drugsproductielocaties	15
1.4. Keuze voor de gemeente Zaanstad	16
1.5. Onderzoeksvragen en -opzet	16
1.6. Beperkingen van het onderzoek	18
1.7. Leeswijzer	19
2. ONDERZOEKSPOPULATIE	20
2.1. Achtergrond kenmerken	20
2.2. Onderzoekspopulatie t.o.v. de bevolking van Zaanstad en Noord-Holland	21
2.3. Onderzoekspopulaties in de metingen	22
3. MELDINGSBEREIDHEID	25
3.1. Meldingsbereidheid hennepkwekerijen	25
3.2. Meldingsbereidheid drugslabs	28
3.3. Meldingen bij Meld Misdaad Anoniem	29
3.4. Hoofdpunten samengevat	30
4. MELDPOTENTIEEL	31
4.1. Wel vermoeden, niet gemeld	31
4.2. Inschatting meldingsbereidheid	32
4.3. Feitelijke meldingsbereidheid versus inschatting van meldingsbereidheid	34
4.4. Hoofdpunten samengevat	35
5. ACHTERLIGGENDE MECHANISMEN	36
5.1. Herkennen van signalen	36
5.2. Zekerheid en bewijs daderschap	38
5.3. Perceptie over de ernst van de problematiek	39

5.4. Kennis over (anoniem) melden	41
5.5. Vertrouwen in de overheid	42
5.6. Hoofdpunten samengevat	43
6. TOT SLOT	45
BRONNEN	46

SAMENVATTING

AANLEIDING

Drugsproductielocaties met bijbehorende drugsafvallozingen en -dumpingen worden steeds vaker ontdekt in Noord-Holland. Vooral het aantal ontdekte drugslabs is toegenomen. De gevaren die drugsproductielocaties met zich meebrengen, in combinatie met zorg over een toename van het aantal drugslabs in Noord-Holland en de benodigde integrale samenwerking voor een aanpak, hebben geleid tot het Project Productieplaatsen Drugs in Noord-Holland. Dit project is onderdeel van het Programma Aanpak Ondernijning Noord-Holland.

Om de meldingsbereidheid van drugsproductielocaties te verhogen is medio 2020 gestart met de campagne NH Drugs Alert. Vanuit deze campagne zijn in 2020 en 2021 verschillende vormen van mediacommunicatie ondernomen die gericht zijn op het verhogen van de meldingsbereidheid. Om na te gaan in hoeverre deze campagne, met bijbehorende initiatieven invloed heeft op de meldingsbereidheid, is een longitudinaal kwantitatief onderzoek onder burgers uitgevoerd met een nulmeting en een eenmeting. In juni 2020 zijn de uitkomsten van de nulmeting gepubliceerd. Deze eindrapportage bevat de uitkomsten van de eenmeting, waarbij een vergelijking is gemaakt tussen respondenten die wel en geen mediacommunicatie hebben gezien gedurende de onderzoeksperiode. Tevens is een vergelijking gemaakt met de nulmeting.

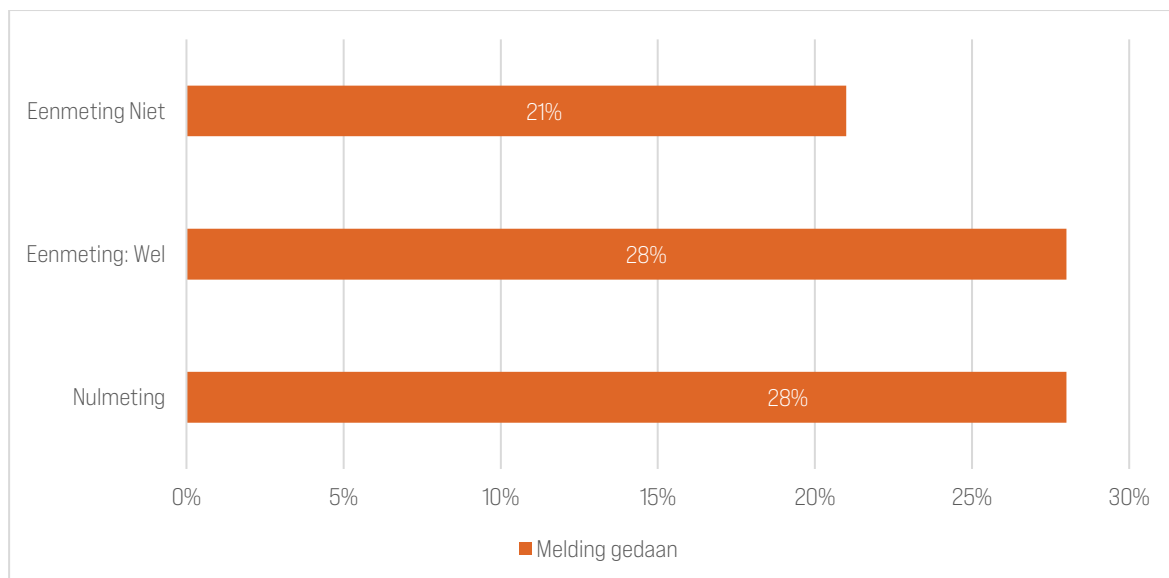
OPZET EN RESPONS

Er is gekozen om het onderzoek uit te voeren in Zaanstad, omdat deze gemeente veel aandacht besteedt aan het tegengaan van ondernijning. Specifiek zijn tijdens de duur van NH Drugs Alert meerdere mediacommunicatie-interventies uitgevoerd om de meldingsbereidheid te verhogen. Bewoners zijn voor deelname benaderd via het Zaanstadpanel en Facebookpagina's van de gemeente. Voor de nulmeting leidde dit tot 1.369 respondenten. Aan de eenmeting hebben 1.332 respondenten meegedaan.

FEITELIJKE MELDINGSBEREIDHEID

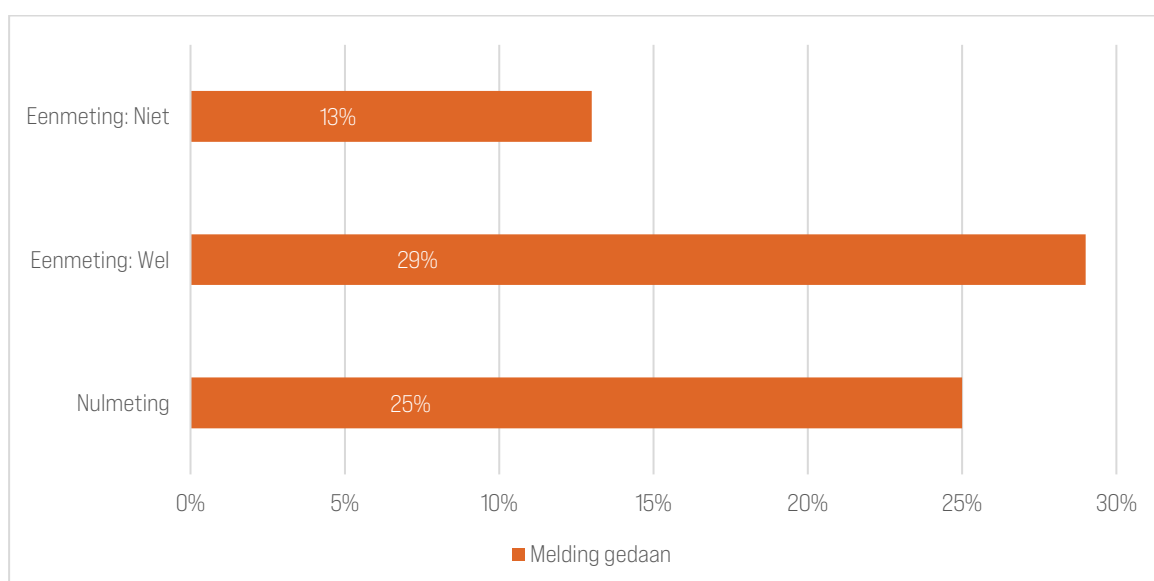
Bij de feitelijke meldingsbereidheid gaat het om het percentage respondenten dat kennis of een vermoeden heeft van drugsproductielocaties en dit vervolgens heeft gemeld bij de overheid, zie figuur 1. Bij de nulmeting zagen we al dat respondenten veel vaker vermoedens of kennis hebben van hennepkwekerijen dan van drugslabs. Wanneer we kijken naar de meldingsbereidheid van hennepkwekerijen, dan zien we een verschil in meldingsbereidheid tussen de groep die wel en geen mediacommunicatie over (het melden van) drugsproductielocaties heeft gezien. Bij de groep waar dit wel het geval is, is de meldingsbereidheid 28%. Bij de groep waarbij dit niet het geval is, is dit 21%.

Figuur 1 - Feitelijke meldingsbereidheid hennepkwekerijen

Ook bij de meldingsbereidheid van drugslabs is er een verschil te zien tussen de groep die wel en niet in aanraking is gekomen met multimediacommunicatie. Figuur 2 laat zien dat bij de groep bij wie dit wel het geval is de meldingsbereidheid 29% is versus 13% bij de groep die hier niet mee in aanraking is gekomen.

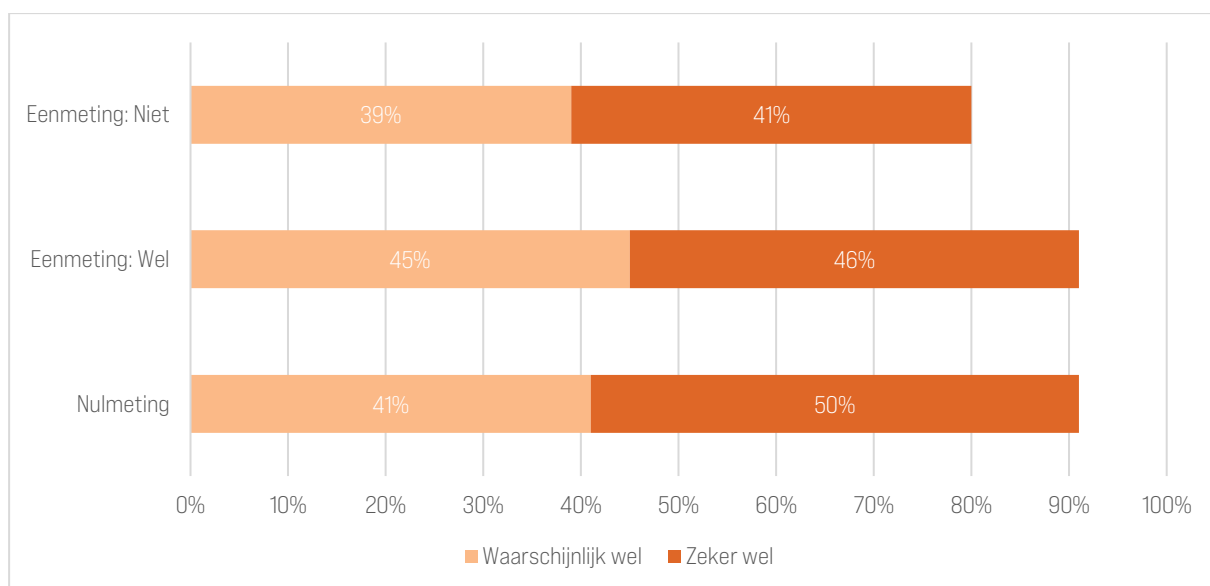
Figuur 2 - Feitelijke meldingsbereidheid drugslabs

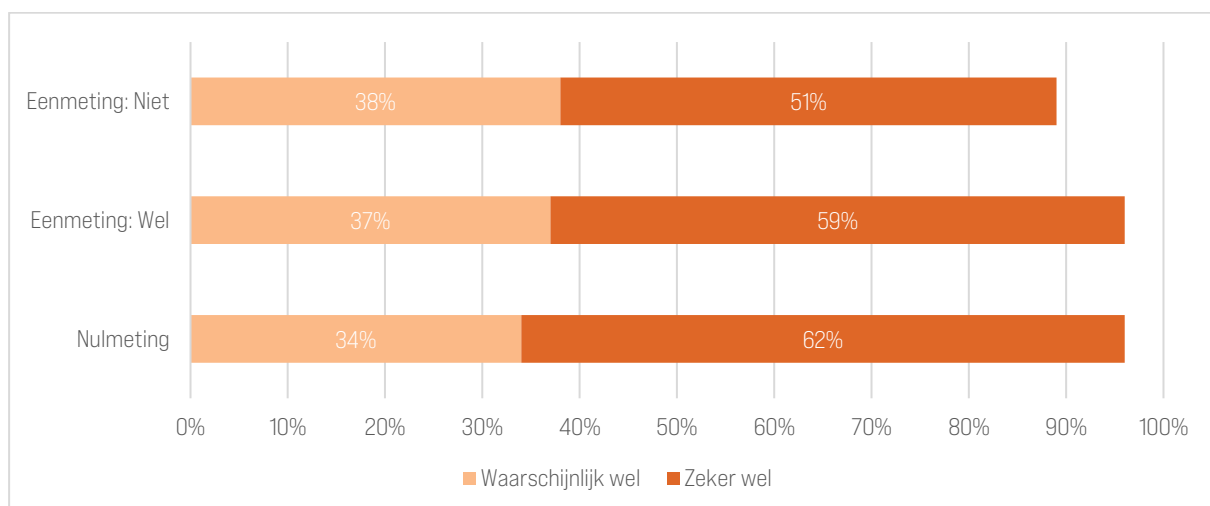
INSCHATTING MELDINGSBEREIDHEID

Het overgrote deel van de respondenten (> dan 90%) geeft aan nog nooit een melding te hebben gedaan van een hennepkwekerij of drugslab. Aan deze mensen is gevraagd of ze het in theorie zouden melden, wanneer ze hier vermoedens of kennis van hebben. Figuur 3 laat zien dat het percentage respondenten dat hier 'zeker/waarschijnlijk wel' op antwoordt 91% is, gelijk aan de nulmeting. Bij de groep bij wie dit niet het geval is, is dit percentage significant lager met 80%.

Figuur 3 - Stel dat u weet of vermoedt dat er een hennepkwekerij ergens zit, zou u hiervan een melding maken? (Waarschijnlijk wel en zeker wel)

Figuur 4 - Stel dat u weet of vermoedt dat er een drugslabs ergens zit, zou u hiervan een melding maken? (Waarschijnlijk wel en zeker wel)

Figuur 4 laat de inschatting van de meldingsbereidheid zien voor drugslabs. Ook hier is er een significant verschil tussen de respondenten die wel of niet in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie. Bij de eerste groep is de inschatting van de meldingsbereidheid ('zeker/waarschijnlijk melden') 96%, gelijk met de nulmeting. Bij de tweede groep is dit 89%.

Wanneer we de feitelijke meldingsbereidheid vergelijken met de inschatting van de meldingsbereidheid, dan schatten respondenten veel vaker in dat ze een melding *zouden* maken, dan ze daadwerkelijk doen op basis van de uitkomsten in dit onderzoek. Dezelfde uitkomst zagen we eerder bij de nulmeting.

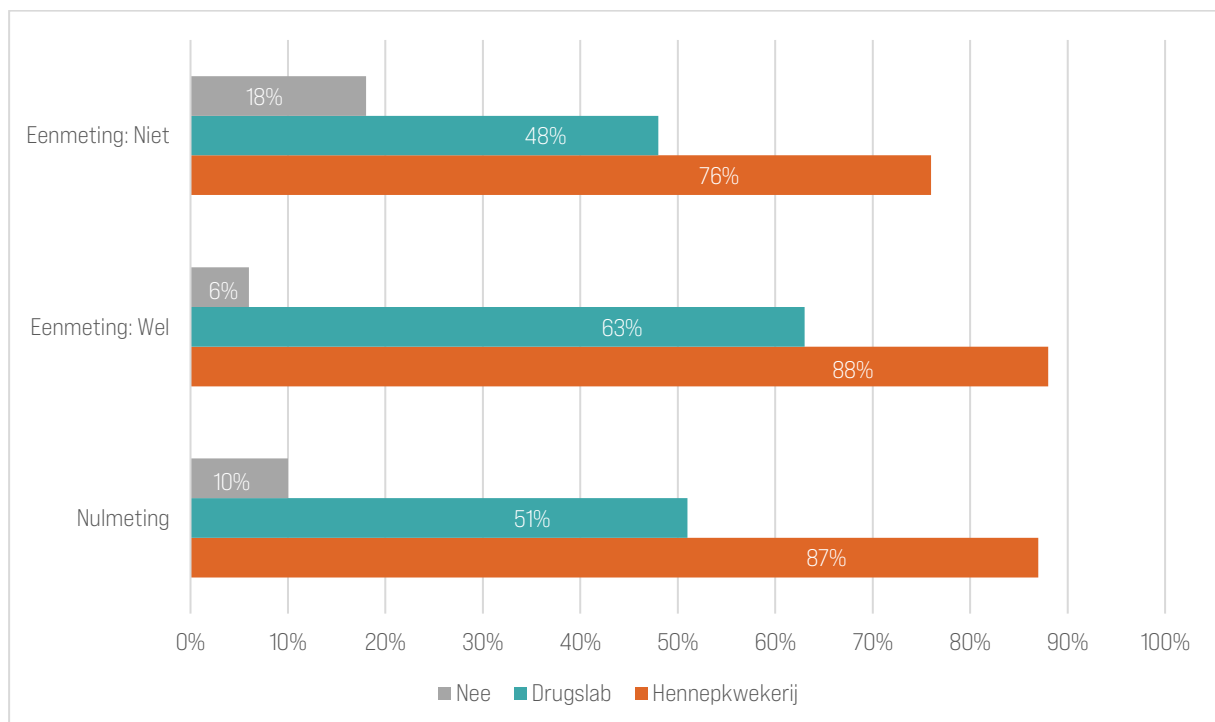
FACTOREN DIE VAN INVLOED ZIJN OP DE MELDINGSBEREIDHEID

Uit eerder onderzoek is bekend dat verschillende factoren van invloed zijn op de meldingsbereidheid van burgers. Op basis van de uitkomsten hebben we gekeken welke verschillen er zijn tussen respondenten die wel of niet in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie over drugsproductielocaties.

1. HERKENNEN VAN SIGNALLEN

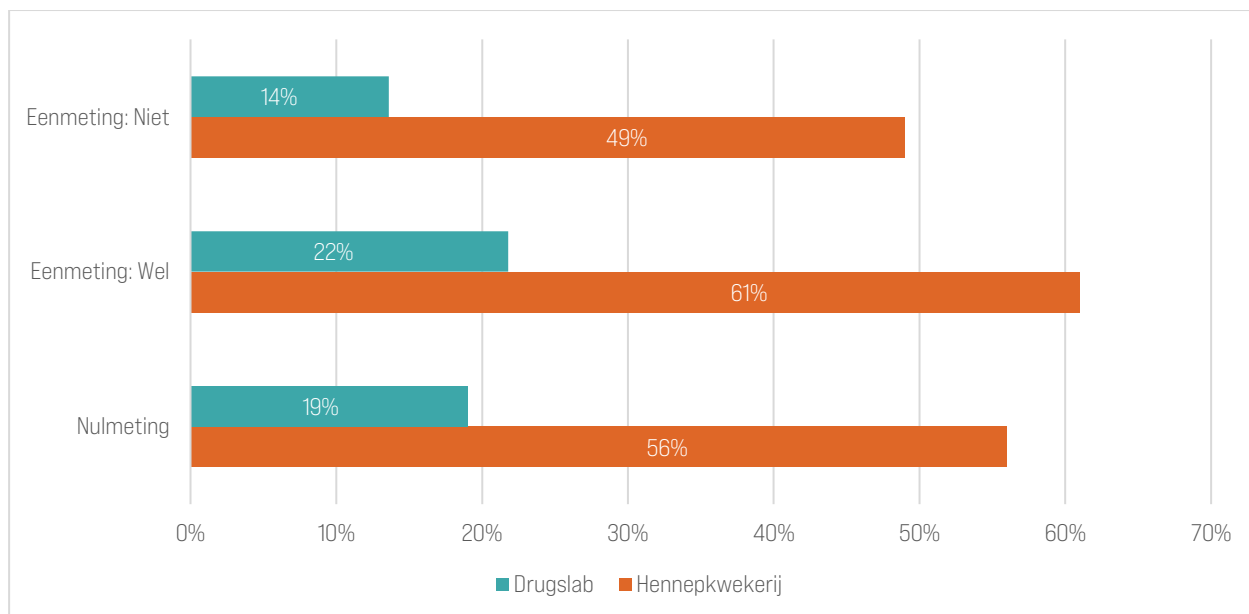
Wanneer het gaat om bewustwording, dan laat figuur 5 zien dat de bekendheid met drugsproductielocaties in Noord-Holland (significant) hoger is bij respondenten die mediacommunicatie hebben gezien over het (melden van) drugsproductielocaties. Ten opzichte van de nulmeting is het percentage dat bekend is met drugsproductielocaties tevens gestegen van 51% naar 63% voor de groep die mediacommunicatie heeft gezien.

Figuur 5 - Bekendheid met drugsproductielocaties in Noord-Holland

Ook bij het kunnen herkennen van een drugsproductielocatie is er een significant verschil tussen de groep die mediacommunicatie heeft gezien ten opzichte van de groep die dat niet heeft. Dit geldt zowel voor hennepkwekerijen (61% versus 49%) als voor drugslabs (22% versus 14%). Bij de groep die mediacommunicatie heeft gezien is ook een verbetering te zien ten opzichte van de nulmeting.

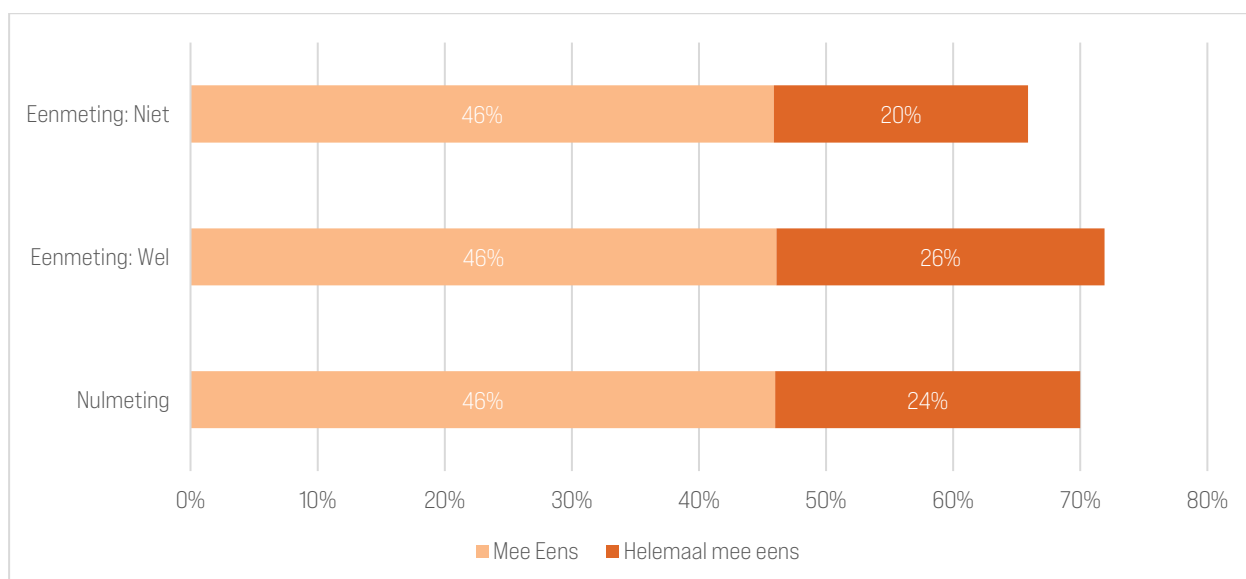
Figuur 6 - Weet u hoe u een drugsproductielocatie kunt herkennen? ('Ja')

2. ZEKERHEID EN BEWIJS DADERSCHAP

De meest genoemde reden om vermoedens niet te melden is onzekerheid over daderschap. Respondenten geven aan dat ze te weinig bewijs hebben of ze weten het nog niet zeker genoeg. Figuur 7 laat zien dat respondenten die wel mediacommunicatie hebben gezien hier significant vaker (helemaal) mee eens op antwoorden, dan de groep respondenten bij wie dit niet het geval is. Tevens scoort deze groep iets hoger op deze stelling dan de respondenten uit de nulmeting.

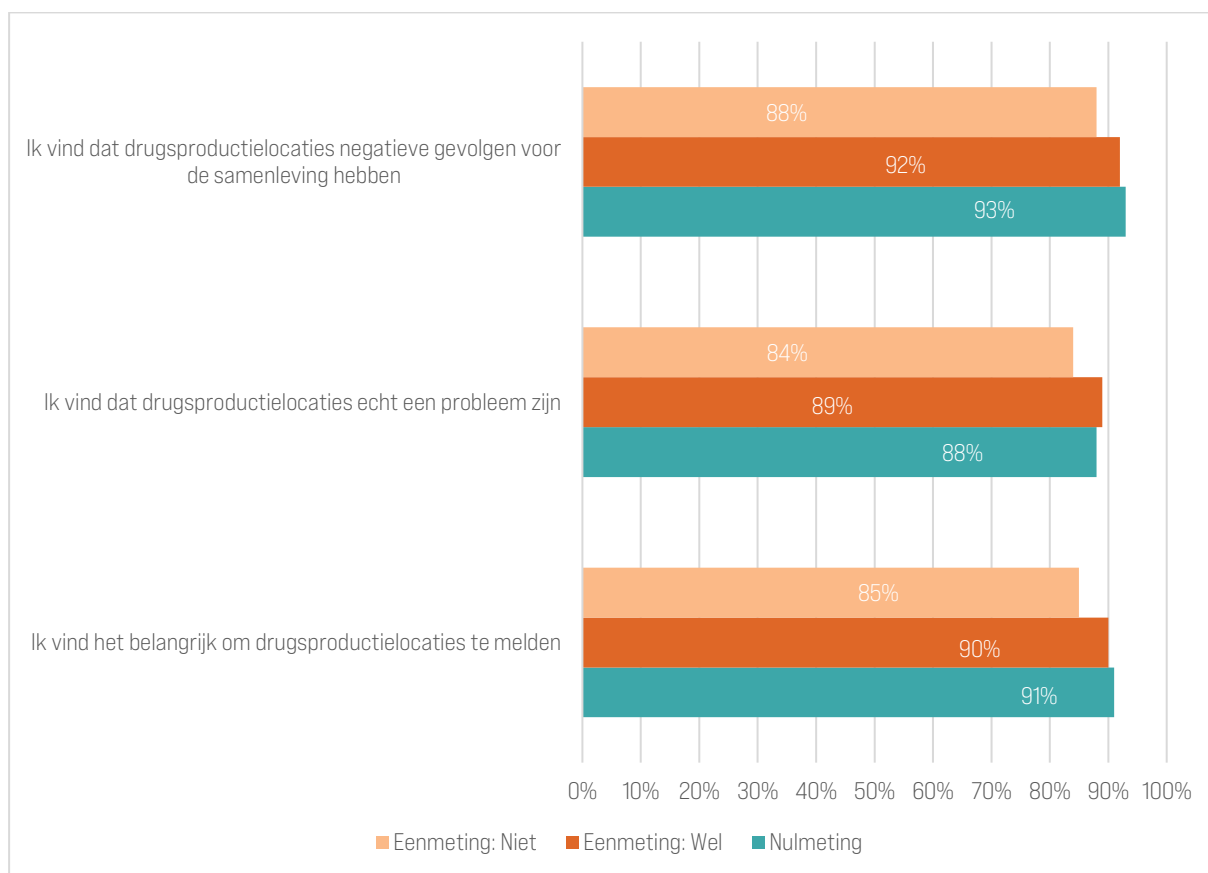
Figuur 7 - Ik vind dat melden ook belangrijk is als je alleen een vermoeden hebt van drugsproductielocaties. ('Helemaal' mee eens')

3. PERCEPTIE VAN DE ERNST VAN DE PROBLEMATIEK

Figuur 8 laat de stellingen zien die zijn voorgelegd aan de respondenten over de ernst van drugsproductielocaties. Op alle drie de stellingen geven (significant) meer respondenten die mediacommunicatie gezien hebben aan dat zij het (helemaal) eens zijn met de stelling.

Figuur 8 - Perceptie van de ernst van drugsproductielocaties ('(Helemaal) mee eens')

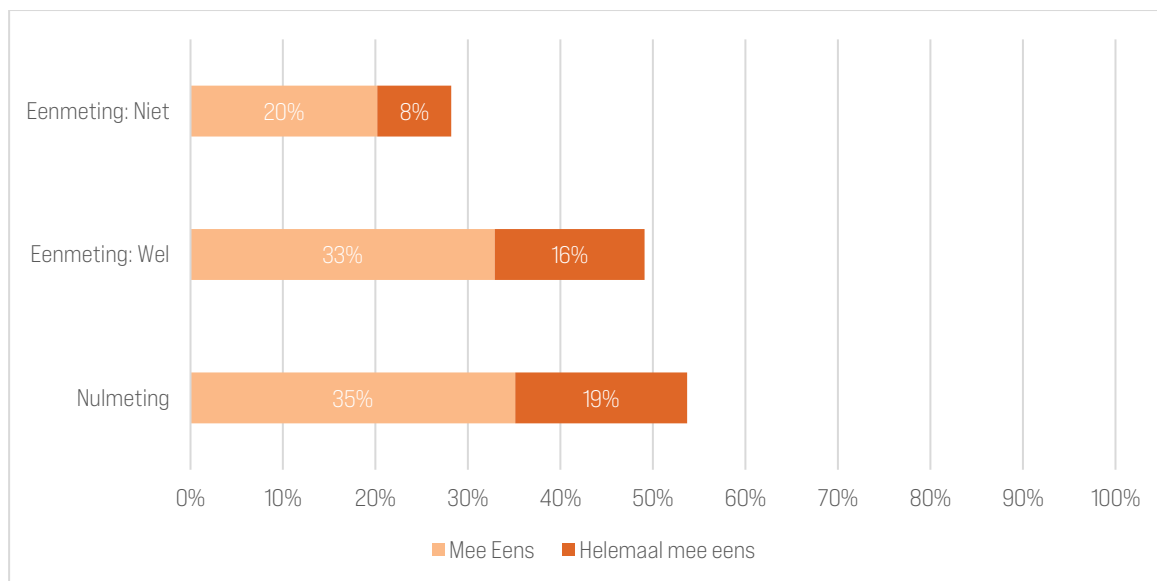

Uit de open antwoorden blijkt verder dat een aantal respondenten drugslabs als ernstiger ervaart dan hennepkwekerijen. Eerder bleek dit ook uit de nulmeting.

4. KENNIS OVER EN GELOVEN IN (ANONIEM) MELDEN

Evenals bij de nulmeting is er nog veel verbetering mogelijk als het gaat om de kennis van respondenten over het melden van een drugsproductielocatie. Uit de eenmeting komt een (significant) verschil naar voren tussen respondenten die wel en geen mediacommunicatie hebben gezien, zie figuur 9. Van de respondenten die mediacommunicatie hebben gezien weet 49% waar en hoe ze drugsproductielocaties kunnen melden vergeleken met 28% uit de groep die geen mediacommunicatie heeft gezien. Bij de nulmeting was dit percentage echter nog iets hoger, namelijk 54%.

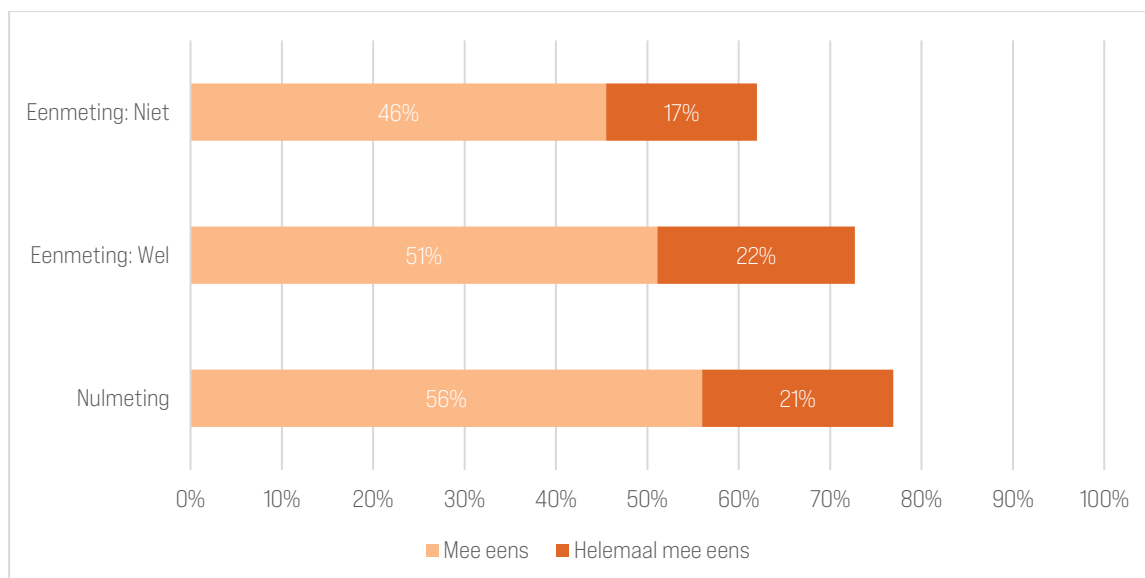
Figuur 9 - Ik weet waar en hoe ik drugsproductielocaties kan melden ('(Helemaal) mee eens')

5. VERTROUWEN IN HET OPTREDEN VAN DE OVERHEID

Tot slot is vertrouwen in het optreden van de overheid van invloed op de meldingsbereidheid. Bij beide groepen uit de eenmeting is dit percentage lager dan bij de nulmeting, zie figuur 10. Wel is dit percentage (significant) hoger bij de groep die mediacommunicatie heeft gezien gedurende de onderzoeksperiode in vergelijking met de groep waarbij dit niet het geval is. Respectievelijk gaat het om 73% versus 63%.

Figuur 10 - Ik heb er vertrouwen in dat de overheid het serieus neemt als ik een melding maak van een drugslab ('(Helemaal) mee eens')

CONCLUSIE

In de tabel 1 zijn de verschillen tussen de verschillende onderzoekspopulaties samengevat. Hierin is te zien dat de groep die mediacommunicatie heeft gezien over drugsproductielocaties hoger scoort op alle variabelen uit het onderzoek.

Concluderend zien we dat de mensen die mediacommunicatie hebben gezien een hogere meldingsbereidheid en inschatting van de meldingsbereidheid hebben. Tevens is deze groep beter in staat om signalen van drugsproductielocaties te herkennen, hebben ze een hogere perceptie van de ernst en weten ze vaker waar je een melding kan maken. Tot slot zien we bij deze groep meer vertrouwen in de overheid.

Ten opzichte van de nulmeting is het beeld gevarieerder. Bij de meldingsbereidheid is een positieve ontwikkeling te zien voor drugslabs en is de bereidheid en inschatting hiervan op de andere variabelen gelijk gebleven. Bij de factoren die van invloed zijn op de meldingsbereidheid is een positieve ontwikkeling te zien op de meeste van deze factoren ten opzicht van de nulmeting. Bij de drie stellingen waarmee de perceptie en ernst van de problematiek gemeten is, is er zowel een positieve als een negatieve ontwikkeling te zien. Bij de factoren over weten waar je kan melden en vertrouwen in de overheid is een negatieve ontwikkeling te zien ten opzichte van de nulmeting.

Tabel 1 - Samenvatting van de bevindingen

	Groep die mediacommunicatie heeft gezien t.o.v. de groep die dit niet heeft (beide eenmeting)	Groep die mediacommunicatie heeft gezien t.o.v. de groep uit de nulmeting
Meldingsbereidheid hennepwekerijen	Positief	Gelijk gebleven
Meldingsbereidheid drugslabs	Positief	Positief
Inschatting meldingsbereidheid hennepwekerijen	Positief	Gelijk gebleven
Inschatting meldingsbereidheid drugslabs	Positief	Gelijk gebleven
Bekendheid drugsproductielocaties	Positief	Positief
Herkennen hennepwekerij	Positief	Positief
Herkennen drugslab	Positief	Positief
Belang melden bij alleen vermoeden	Positief	Positief
Perceptie en ernst	Positief	Positief/negatief
Weten waar je kan melden	Positief	Negatief
Vertrouwen dat de overheid een melding serieus neemt	Positief	Negatief

Een mogelijke verklaring voor de verschillen tussen de eenmeting en de nulmeting is dat de context door de coronapandemie en bijbehorende maatregelen (sterk) afwijkt van de context ten tijde van de nulmeting, waardoor de twee groepen minder vergelijkbaar zijn.

1. INLEIDING

'De gemeente Zaanstad heeft de afgelopen weken vier drugspanden gesloten in Wormerveer, Assendelft, Krommenie en Zaandam. In de panden werden onder meer harddrugs, een hennepkwekerij en illegaal vuurwerk aangetroffen'

-- NH Nieuws, 5 oktober 2021.

1.1. AANLEIDING

De laatste paar jaar lijkt het erop dat criminele netwerken in toenemende mate in Noord-Holland actief zijn en zich bezighouden met de productie van soft- en harddrugs. Vooral de productie van synthetische drugs is in Noord-Holland een relatief nieuw probleem dat steeds zichtbaarder wordt in de regio. Waar dit voorheen vooral een probleem was in de zuidelijke provincies, hebben drugslabs de laatste jaren een opmars gemaakt in Oost-Nederland en zijn ze ook steeds vaker in andere provincies te vinden (Nationale Politie, 2019). In het meest recente Landelijke Overzicht Synthetische Drugs 2020 (Nationale Politie, 3 maart 2021) is de sterke opmars van drugsproductielocaties in Noord-Holland te zien.

Aandacht voor drugsproductielocaties is van belang. Hennepkwekerijen en drugslabs brengen verschillende risico's met zich mee voor hun omgeving, variërend van explosiegevaar tot criminele aantrekkingskracht. Het tegengaan van deze problematiek is niet eenvoudig en overheden proberen dit steeds vaker in gezamenlijkheid te doen, vaak in het kader van het tegengaan van ondermijning. Het identificeren van dergelijke locaties is daarbij een cruciale stap. Oplettende burgers die melding doen van (vermoedens) van een drugsproductielocatie kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Politiemensen en toezichthouders zien immers niet alles, maar zijn grotendeels afhankelijk van meldingen die zij binnen krijgen.

Binnen Project Productieplaatsen Drugs in Noord-Holland is het vergroten van de meldingsbereidheid van burgers en de bewustwording van het bestaan en de risico's van drugsproductielocaties dan ook een belangrijke pijler. Dit project is onderdeel van het programma Aanpak Ondermijning Noord-Holland en wordt gefinancierd vanuit de landelijke ondermijningsgelden. Om de meldingsbereidheid van burgers te vergroten, en hen bewust te maken van de risico's rondom drugsproductielocaties, lanceert het project medio 2020 de campagne NH Drugs Alert. NH Drugs Alert is een samenwerking van

overheden, waaronder gemeenten en politie. Gedurende een periode van anderhalf jaar (tot eind 2021) worden verschillende mediacommunicatie-initiatieven ondernomen die gericht zijn op het verhogen van de meldingsbereidheid onder burgers in Noord-Holland.¹

Mehlbaum Onderzoek is gevraagd te onderzoeken in hoeverre deze mediacommunicatie-initiatieven invloed hebben op de meldingsbereidheid van burgers. Voor de uitvoering van dit onderzoek is samenwerking gezocht met Bureau Broekhuizen. De invloed van NH Drugs Alert is in kaart gebracht door de meldingsbereidheid voor de start van NH Drugs Alert (nulmeting) te vergelijken met de situatie ruim een jaar na aanvang van NH Drugs Alert (eenmeting). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen respondenten die wel en geen mediacommunicatie hebben gezien over drugsproductielocaties. Met dit onderzoek wordt gepoogd inzicht te geven in de verandering in meldingsbereidheid van drugsproductielocaties ten gevolge van NH Drugs Alert. Het is voor zover bekend de eerste keer dat er een longitudinaal en breed bevolkingsonderzoek wordt uitgevoerd om de invloed van een dergelijke campagne op de meldingsbereidheid van drugsproductielocaties te meten.²

In 2020 is over de uitkomsten van de nulmeting gerapporteerd (Mehlbaum & Broekhuizen, 2020). De onderhavige rapportage is de eindrapportage van het onderzoek, waarin de bevindingen van de nul- en de eenmeting met elkaar zijn vergeleken.

1.2. DRUGSPRODUCTIELOCATIES IN NOORD-HOLLAND

In Noord-Holland worden regelmatig hennepkwekerijen aangetroffen, en de laatste vier jaar tevens drugslabs. In tabel 1.1. is af te lezen dat er in 2020 226 hennepkwekerijen door de politie zijn ontmanteld, ongeveer 8% van het totale aantal ontmantelde hennepkwekerijen in Nederland (Politie.nl, 22 april 2021). De ontwikkeling over de periode 2017 tot en met 2020 is fluctuerend. De meeste hennepkwekerijen zijn ontruimd in 2017 (357) en in 2020 is het minste aantal kwekerijen geregistreerd (226).

Wanneer het gaat om drugslabs, dan is in het landelijk overzicht synthetische drugs af te lezen dat tevens 9% van de drugslabs in Nederland is aangetroffen in Noord-Holland (Nationale Politie, 3 maart 2021). Voor drugslabs is sprake van een min of meer gelijk aantal in de periode 2017-2019. jaar. Het aantal ontdekte drugslabs is in 2020 echter sterk toegenomen. Werden er in de periode 2017-2019 4 à 5 drugslabs ontdekt per jaar, in 2020 zijn dit er 10.

Als het gaat om geregistreerde drugsdumpingen, dan is dit aantal in 2019 meer dan verdubbeld en in 2020 weer met iets meer dan een derde afgenomen. In bovenstaande cijfers gaat het overigens nadrukkelijk enkel om de bij de politie bekend geraakte hennepkwekerijen en drugslabs. Niet alle drugsproductielocaties en afvaldumpingen (inclusief lozingen) raken bij de politie bekend.

¹ Zie ook: www.nhdrugsalert.nl

² Hierbij merken we op dat het moeilijk is om een sterk causaal verband te leggen tussen NH Drugs Alert en de meldingsbereidheid onder respondenten, omdat meerdere factoren hier van invloed op zijn en respondenten zich hier niet altijd bewust van zijn.

Tabel 1.1. - Geregistreeerde drugsproductielocaties eenheid Noord-Holland

Type locaties	2017	2018	2019	2020
Hennepkwekerijen	357	281	325	226
Drugslabs	4	5	4	10
Drugsafvaldumpingen	7	7	15	9

Bronnen: Politie.nl, 22 april 2021, Politie.nl, syndru coördinator eenheid Noord-Holland, persoonlijke communicatie 26 juni 2020, Politie, 3 maart 2021.

1.3. MELDINGSBEREIDHEID DRUGSPRODUCTIELOCATIES

Er is tot op heden weinig onderzoek gedaan naar de meldingsbereidheid van drugsproductielocaties. Een pilotstudie naar de meldingsbereidheid van ondermijning in drie buurten (in Eindhoven, Middelburg en Tilburg) laat zien dat het merendeel van de 693 respondenten geen melding maakt bij vermoedens van drugsproductielocaties (Broekhuizen e.a., 2018). Ongeveer twee derde van de respondenten heeft geen melding gemaakt van mensen die volgens hen betrokken zijn bij hennepsteelt of de productie van harddrugs. Het gaat hier om respectievelijk 143 en 79 respondenten.

REDENEN OM NIET TE MELDEN

Uit de (pilot)onderzoeken die tot dusver zijn gedaan komen een aantal redenen naar voren waarom burgers geen melding maken van gesignaleerde criminaliteit (Broekhuizen, e.a., 2018, Broekhuizen en Mehlbaum, 2019, Broekhuizen en Mehlbaum, 2020). We merken hierbij op dat het bij deze onderzoeken steeds om kleine aantallen respondenten gaat, waardoor de bevindingen indicatief zijn.

In deze onderzoeken noemen respondenten verschillende redenen waarom ze geen melding maken. Veelgenoemde redenen zijn 'ik heb er geen last van' en 'ik wist het niet zeker genoeg/te weinig bewijs'. Ook de beleving 'melden heeft geen zin' of 'de gemeente/politie' doet toch niks met mijn melding' is een veelgenoemde reden. Andere redenen, zoals 'ik ben bang voor wraak' of 'ik wil geen verrader zijn', worden in veel mindere mate genoemd.

MECHANISMEN DIE VAN INVLOED ZIJN OP DE MELDINGSBEREIDHEID

Op basis van de pilotstudie (Broekhuizen e.a. 2018) zijn een aantal mechanismen geïdentificeerd die van invloed zijn op de meldingsbereidheid van burgers over ondermijnende criminaliteit. Dit zijn:

- Kennis van signalen
- Zekerheid en bewijs over daderschap
- Perceptie van de ernst van de problematiek
- Kennis over en geloven in (anoniem) melden
- Vertrouwen in het optreden van de overheid

Deze mechanismen hebben we toegevoegd aan onze vragenlijst om handvatten te

formuleren voor beleid om de meldingsbereidheid te verhogen. In hoofdstuk 5 komen we hierop terug.

1.4. KEUZE VOOR DE GEMEENTE ZAASTAD

Er is gekozen om het onderzoek uit te voeren in de gemeente Zaanstad. De belangrijkste reden hiervoor is dat de gemeente Zaanstad veel aandacht besteedt aan ondermijning, en drugsproductielocaties in het bijzonder. Daarnaast laat het citaat aan het begin van dit hoofdstuk zien dat de problematiek hier actueel is. Tevens is Burgemeester Hamming van de gemeente Zaanstad één van de ambassadeurs van NH Drugs Alert, en zijn verschillende interventies uitgevoerd in de onderzoeksperiode met als doel om de meldingsbereidheid in deze gemeente te vergroten. Hoewel de doelstelling van de campagne is om in de hele provincie de meldingsbereidheid te vergroten, weten we zeker dat er in Zaanstad interventies plaats hebben gevonden. Er is met andere woorden iets te meten na afloop van de campagne. Hadden we ervoor gekozen om de meldingsbereidheid in de hele provincie te meten, was de kans groot geweest dat we na afloop weinig effect zouden zien, omdat niet elke gemeente evenveel interventies plaats laat vinden om de meldingsbereidheid te vergroten. De laatste reden om voor de gemeente Zaanstad te kiezen is pragmatischer van aard. De gemeente Zaanstad heeft een actief burgerpanel, het Zaanpanel, waardoor we eenvoudig een groot aantal inwoners van Zaanstad hebben kunnen bevragen.

1.5. ONDERZOEKSVRAGEN EN -OPZET

Het onderzoeksdesign bestaat uit een nul- en een eenmeting. De nulmeting is uitgevoerd in mei 2020, voor de start van mediacommunicatie vanuit NH Drugs Alert. Vanaf de zomer 2020 zijn verschillende media-activiteiten uitgevoerd, onder andere gericht op inwoners van Zaanstad. In september 2021 is vervolgens de eenmeting uitgevoerd. Figuur 1.1. geeft het onderzoeksdesign schematisch weer.

Figuur 1.1. - Schematische weergave onderzoeksdesign

ONDERZOEKSVRAGEN

Voor dit onderzoek zijn de volgende **onderzoeksvragen** opgesteld:

- *In hoeverre zijn burgers bekend met drugsproductielocaties in Noord-Holland?*

- *Wat is de meldingsbereidheid van drugsproductielocaties?*
- *Via welke kanalen melden burgers drugsproductielocaties?*
- *Wat zijn redenen om wel of geen melding te doen van drugsproductielocaties?*
- *Wat is de inschatting van meldingsbereidheid van burgers?*
- *In hoeverre weten burgers hoe ze drugsproductielocaties kunnen herkennen?*
- *In hoeverre vinden burgers het belangrijk om drugsproductielocaties te melden en vinden ze drugsproductielocaties een probleem?*
- *In hoeverre hebben burgers vertrouwen in de overheid bij meldingen van drugsproductielocaties?*
- *In hoeverre weten burgers waar en hoe ze drugsproductielocaties kunnen melden?*

Voor de eenmeting is aanvullend gevraagd:

- *In hoeverre zijn de respondenten bekend met NH Drugsalert?*
- *In hoeverre hebben respondenten mediacommunicatie gezien over (het melden van) drugslabs en/of hennepkwekerijen?³*

Deze vragen zijn toegevoegd om na te of de media-activiteiten van NH Drugsalert van invloed zijn op de meldingsbereidheid. De antwoorden op de laatste vraag zijn gebruikt om in de eenmeting onderscheid te maken tussen de respondenten die wel en geen mediacommunicatie gezien hebben over drugsproductielocaties.

VRAGENLIJST EN RESPONDENTEN

Om deze vragen te beantwoorden hebben we een vragenlijst afgenomen onder inwoners van Zaanstad. Van tevoren hebben we berekend hoeveel respondenten er minimaal nodig zijn om uitspraken te doen over de gemeente Zaanstad en de provincie Noord-Holland; de steekproefgrootte. Dit hebben we gedaan met behulp van een zogenaamde steekproefcalculator⁴.

Op basis van de uitkomsten hiervan beoogden we de volgende respons:

Tabel 1.2. - Benodigde steekproefomvang o.b.v. populatieaantallen in 2019

	Gemeente Zaanstad	Provincie Noord-Holland
Aantal inwoners	156.711	2.853.359
Benodigde omvang steekproef	385	385

Om respondenten te benaderen zijn twee kanalen gebruikt. Het belangrijkste kanaal is verspreiding via het Zaanpanel van de gemeente Zaanstad, met behulp van de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente. Om te zorgen voor meer diversiteit onder de respondenten is vervolgens de vragenlijst verspreid via de Facebookpagina van de

³ Aanvullend is aan respondenten gevraagd of de mediacommunicatie afkomstig is van NH Drugs Alert.

⁴ Dit is berekend met de formule voor steekproef waarvoor de populatie eindig is met een betrouwbaarheidsmarge van 5%.

gemeente. Bij beide metingen is de benodigde steekproefomvang ruimschoots gehaald. In hoofdstuk 2 gaan we nader in op de onderzoekspopulatie.

Tabel 1.3. - Aantallen respondenten

	Nulmeting	Eenmeting
Respondenten Zaanpanel	1.270	1.180
Respondenten via Facebook	99	152
Totaal	1.369	1.332

De vragenlijst is uitgezet via een online tool (QuestionPro) en vervolgens geanalyseerd in SPSS. Niet alle respondenten hebben alle vragen ingevuld, bij het bespreken van de resultaten zijn daarom telkens de aantallen vermeld.

1.6. BEPERKINGEN VAN HET ONDERZOEK

Het onderzoek kent een aantal beperkingen. In de eerste plaats is de periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden atypisch. Het onderzoek heeft plaatsgevonden gedurende de coronapandemie en respondenten hebben te maken gehad met verschillende maatregelen, zoals een lockdown. Dit kan invloed hebben op de vergelijkbaarheid van de meldingsbereidheid, omdat het gedrag van de respondenten anders is dan 'normaal'. De twee groepen uit de eenmeting zijn dan ook beter vergelijkbaar dan de eenmeting met de nulmeting, omdat de context bij de eenmeting hetzelfde is voor alle respondenten. De pandemie kan ook invloed hebben op de meldingsbereidheid, omdat mensen mogelijk minder vertrouwen in de overheid hebben en daardoor minder snel melden.⁵ Een tweede beperking van het onderzoek is dat de onderzoekspopulatie op een aantal punten afwijkt van alle inwoners van Zaanstad. In de nulmeting zagen we al dat jongeren ondervertegenwoordigd zijn in het onderzoek en hoogopgeleiden juist oververtegenwoordigd. In hoofdstuk 2 komt dit aan bod en zien we dat dit ook voor de eenmeting geldt. Verder weten we niet zeker of de mediacommunicatie die respondenten hebben gezien over (het melden van) drugsproductielocaties onderdeel is van NH Drugs Alert. Respondenten leggen waarschijnlijk niet altijd het verband tussen NH Drugs Alert en de mediacommunicatie die zij vanuit de campagne hebben gezien. Ook is het mogelijk dat respondenten in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie die niet afkomstig is van NH Drugs Alert. Bijvoorbeeld andere berichtgeving over of vanuit Meld Misdaad Anoniem of communicatie vanuit de Rijksoverheid. Tot slot merken we op dat in algemene zin ook andere factoren van invloed zijn op de meldingsbereidheid die gedurende het jaar hebben plaatsgevonden, zoals persoonlijke ervaringen van respondenten.

⁵ Uit een landelijk onderzoek naar de impact van de pandemie bleek in maart 2021 dat het vertrouwen in de overheid sterk is afgenomen (Godfried e.a., 2021).

1.7. LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 beschrijven we de onderzoekspopulatie. Vervolgens staat in hoofdstuk 3 de feitelijke meldingsbereidheid centraal van drugsproductielocaties. In hoofdstuk 4 kijken we naar de inschatting van de eigen meldingsbereidheid van de respondenten; het zogenaamde meldpotentieel. In hoofdstuk 5 staan de mechanismen centraal die van invloed zijn op de meldingsbereidheid en hoofdstuk 6 bevat een slotwoord.

2. ONDERZOEKSPOPULATIE

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de omvang en kenmerken van de onderzoekspopulatie. We vergelijken hierbij de beide metingen. Tevens kijken we hoe de onderzoekspopulatie zich verhoudt tot de populatie in Zaanstad en Noord-Holland. Dit doen we om te kunnen zeggen in hoeverre de onderzoekspopulatie representatief is voor de bevolking.

2.1. ACHTERGROND KENMERKEN

In de vragenlijst hebben we gevraagd naar een aantal achtergrondkenmerken. Dit zijn: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, dagbesteding en drugsgebruik. Deze kenmerken geven ons meer inzicht in de onderzoekspopulatie. Hieronder lichten we de uitkomsten toe en kijken we in hoeverre de onderzoekspopulatie van de nulmeting vergelijkbaar is met de eenmeting.

GESLACHT EN LEEFTIJD

Tabel 2.1. geeft het geslacht en de leeftijdscategorie weer van de respondenten.

Tabel 2.1.- Geslacht en leeftijd nulmeting en eenmeting

	Nulmeting ⁶ (n=1.296, n= 1.169)	Eenmeting (n=1.243, n=1.101)
Man	54.6%	55,3%
Vrouw	44,5%	43,2%
Wil liever niet zeggen/Anders	0.8%	1.5%
15 tot 25 jaar	0.9%	0.5%
25 tot 45 jaar	17.5%	14.6%
45 tot 65 jaar	50%	48.8%
65 jaar en ouder	31.7%	36.1%

⁶ De eerste n is voor het geslacht en de tweede voor leeftijd.

In de tabel is af te lezen dat de leeftijdsverdeling van beide metingen sterk vergelijkbaar is. Het merendeel van de respondenten is man. Wanneer we kijken naar de leeftijdsverdeling, dan vallen de meeste respondenten in de categorie 45 tot 65 jaar, gevolgd door 65 jaar en ouder. Dit geldt voor beide metingen. Het aandeel respondenten van 65 jaar of ouder is wel groter in de eenmeting ten opzichte van de nulmeting (respectievelijk 36.1% en 31.7%).

OPLEIDINGSNIVEAU EN WERK

De respondenten is gevraagd naar hun hoogst afgeronde opleiding. Tabel 2.2. laat de uitkomsten zien. De meeste van hen zijn hoogopgeleid en hebben een hbo of wo-opleiding, gevolgd door respondenten met een middelbaar opleidingsniveau. Deze bevindingen gelden voor beide metingen. Verder geldt voor beide metingen dat het merendeel van de respondenten werkend is in loondienst of als ondernemer (56.5% en 55.5%). Iets meer dan 40% bij beide metingen is werkloos met pensioen.

Tabel 2.2. - Opleidingsniveau en werk nulmeting en eenmeting

	Nulmeting (n=1.257)	Eenmeting (n =1.206)
Geen vervolgopleiding, alleen basisonderwijs, LBO of VMBO basiskader	4.3%	5.6%
Mavo, VMBO TL	9.9%	9.7%
Havo, Vwo, Gymnasium, HBS	12.5%	11.4%
MBO, BOL, BBL	22.4%	22.1%
Propedeuse, kandidaats, bachelor, HBO	25.5%	24.4%
WO, doctoraal, Master	25.5%	26.9%

MIDDELENGEBRUIK

Aan de respondenten is gevraagd of ze het afgelopen jaar zelf weleens drugs hebben gebruikt. Bij de nulmeting gaf bijna 6% van de respondenten aan dat ze weleens drugs hebben gebruikt, voornamelijk softdrugs. Bij de eenmeting geeft 4% van de respondenten aan weleens softdrugs te hebben gebruikt, 1% cocaïne, amfetamine of XTC en 0.1% heroïne. Bij beide metingen zijn er meerdere respondenten die 'alcohol' invullen als drugs die ze gebruiken bij de open antwoordcategorie.

2.2. ONDERZOEKSPOPULATIE T.O.V. DE BEVOLKING VAN ZAASTAD EN NOORD-HOLLAND

De gemeente Zaanstad bestaat uit acht kernen: Assendelft, Koog aan de Zaan, Krommenie, Westknollendam, Westzaan, Wormerveer, Zaandam en Zandijk. Op 1 januari 2020 is het inwonersaantal van Zaanstad 156.794 (Databank Noord-Holland in Cijfers, z.d.).

We hebben gekeken hoe de onderzoekspopulatie zich verhoudt tot de bevolking van Zaanstad om een inschatting te maken van de representativiteit. We hebben hiervoor gekeken naar drie populatiekenmerken: geslacht, leeftijd en opleidingsniveau, zie tabel 2.3. Evenals bij de nulmeting telt de onderzoekspopulatie relatief meer mannen in vergelijking met de hele populatie in de gemeente Zaanstad. Het percentage jongeren ligt in de onderzoekspopulatie een stuk lager dan hun aandeel in de gemeente en de provincie Noord-Holland. Daarentegen telt de onderzoekspopulatie relatief meer mensen boven de 45 jaar en is het aantal hoogopgeleiden groter dan in de gemeente Zaanstad en de provincie Noord-Holland.

Tabel 2.3.- Onderzoekspopulatie t.o.v. de bevolkingspopulatie

	Onderzoekspopulatie (n=1.332)	Gemeente Zaanstad (n=156.794)	Provincie Noord- Holland (n=2.879.527)
Mannen	55,3%	49.4%	49.4%
Vrouwen	43,2%	51.6%	51.6%
Wil ik liever niet zeggen/anders	1.5%	-	-
15 tot 25 jaar	0.5%	11.6%	11.8%
25 tot 45 jaar	14.6%	25.7%	27.3%
45 tot 65 jaar	48.8%	27.9%	27.2%
65 jaar en ouder	36.1%	18.3%	18.1%
Laag	15.3%	29.9%	25.8%
Middelbaar	33.5%	45.9%	38%
Hoog	51.3%	24.2%	36.2%

Bron: Databank Noord-Holland in cijfers, jaar 2020, CBS, 2018, CBS Statline, 2020.

2.3. ONDERZOEKSPOPULATIES IN DE METINGEN

De -bevindingen van- de onderzoekspopulatie uit de nulmeting laat zien hoe het gesteld is met de meldingsbereidheid en het meldpotentieel van de inwoners van Zaanstad, voordat de verschillende activiteiten van NH Drug Alert van start gingen.

In de eenmeting kunnen we door de extra toegevoegde vragen over NH Drugsalert onderscheid maken tussen:

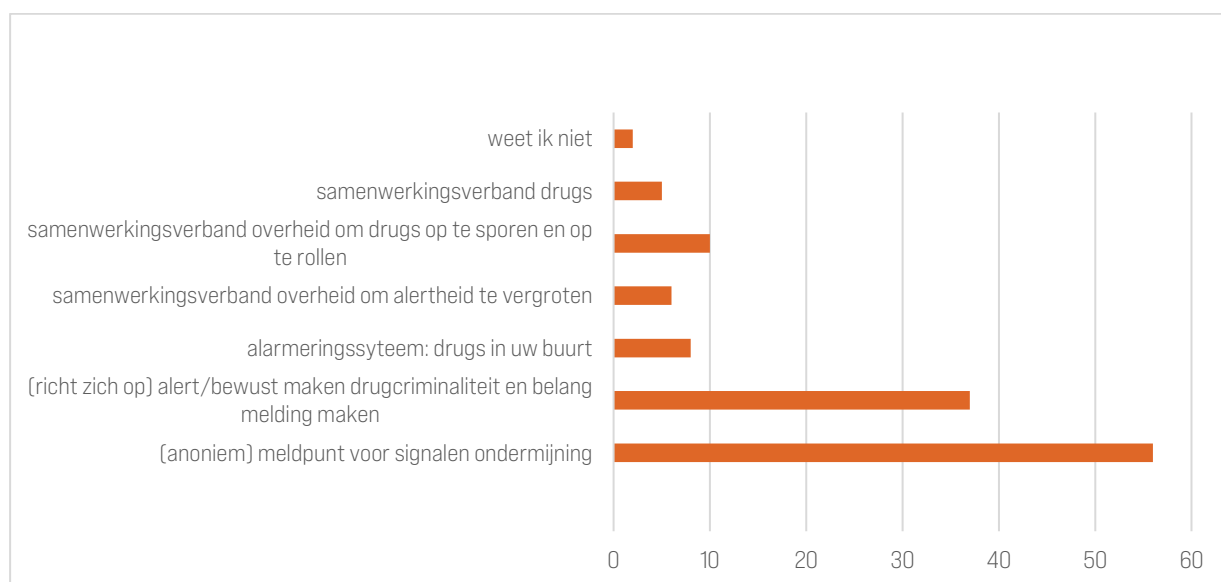
- *alle respondenten van de nulmeting;*
- *respondenten die mediacommunicatie hebben gezien over (het melden van) hennepwekerijen en drugslabs;*
- *respondenten die mediacommunicatie hebben gezien over (het melden van) hennepwekerijen en drugslabs.*

Hierbij merken we nogmaals op dat we ons baseren op wat de respondenten zelf aangeven over het wel of niet zien van mediacommunicatie. Het is mogelijk dat respondenten hiermee wel in aanraking zijn gekomen, maar dat zij zich dit mogelijk niet meer herinneren.

BEKEND MET NH DRUGS ALERT

Van de respondenten geeft 10% (n=135) aan dat zij weleens gehoord hebben van NH Drugsalert. Op de open vraag: 'Wat is volgens u NH Drugs Alert?' geven ze uiteenlopende antwoorden. We hebben deze antwoorden gecategoriseerd en de weergegeven in figuur 2.1. Hierin is te zien dat de meeste respondenten denken dat NH Drugs Alert een (anoniem) meldpunt is.

Figuur 2.1. - Wat is volgens u NH Drugs Alert?

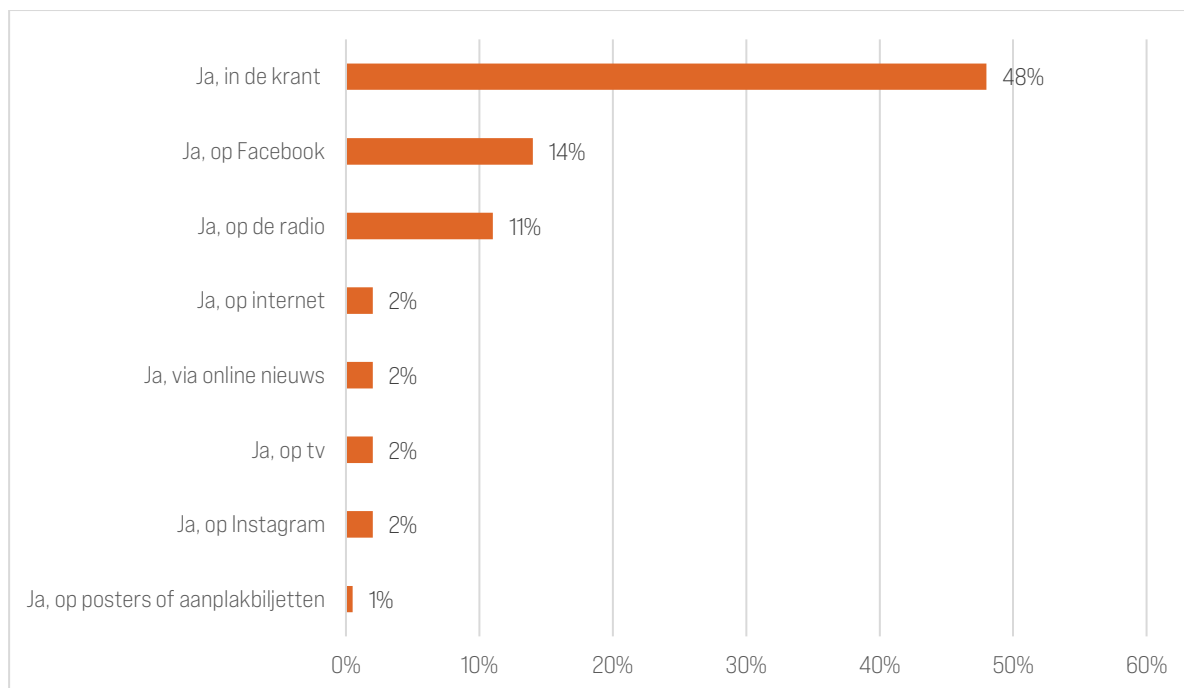

BEKEND MET MEDIACOMMUNICATIE OVER DRUGSPRODUCTIELOCATIES

We hebben ook aan de respondenten gevraagd of zij in de afgelopen anderhalf jaar mediacommunicatie hebben gezien over (het melden van) drugslabs en/of hennepkwekerijen. Vanuit NH Drugs Alert is er via Facebook, maar ook via regionale dagbladen en middels een website aandacht besteed aan het melden en herkennen van drugsproductielocaties. Van de respondenten geeft 39% van de respondenten (n=806) aan dat zij bekend zijn met een vorm van mediacommunicatie.

Figuur 2.2. laat zien op welke wijze respondenten kennis hebben genomen van mediacommunicatie.

Figuur 2.2. - Type mediacommunicatie, meerdere antwoorden mogelijk (n=809)

Vervolgens is aan de respondenten gevraagd of de mediacommunicatie die zij hebben gezien afkomstig was van NH Drugs Alert. Van de respondenten geeft 2% aan dat dit het geval is, 15% antwoordt nee en het 44% weet dit niet. Uit deze antwoorden blijkt dat respondenten vaak niet weten wie de afzender is van de communicatie die zij hebben gezien. Het is mogelijk dat zij mediacommunicatie hebben gezien afkomstig van NH Drugs Alert zonder dat zij dit weten of hebben onthouden. Uiteraard is het ook mogelijk dat de communicatie van een andere bron afkomstig is.

Om na te gaan wat de invloed is van de mediacommunicatie die respondenten gezien hebben, maken we in de hierop volgende hoofdstukken onderscheid tussen respondenten die deze wel- en niet hebben gezien.

3. MELDINGSBEREIDHEID

‘In 2020 heeft de gemeente Zaanstad 26 drugspanden gesloten. Van deze 26 panden zijn er over 6 panden één of meer meldingen ontvangen. Burgemeester Hamming: “Wij hebben de ogen en oren van onze inwoners heel hard nodig om een vuist te maken tegen criminaliteit”’

-- NH Nieuws, 16 april 2021.

Meldingen van burgers over (mogelijke signalen van) drugsproductielocaties zijn belangrijk om zicht te krijgen op deze problematiek en om deze aan te pakken. In dit hoofdstuk staat de meldingsbereidheid centraal. Hieronder verstaan we:

Het percentage respondenten dat kennis of vermoeden heeft van een drugsproductielocatie en dit vervolgens heeft gemeld bij de overheid.

In de nulmeting zagen we dat een groot gedeelte van de mensen dat een vermoeden heeft van een drugsproductielocatie, hier geen melding van maakt. In dit hoofdstuk bespreken we hoe de meldingsbereidheid er nu voor staat bij de respondenten. Hierbij maken we onderscheid tussen respondenten die aangeven dat zij mediacommunicatie hebben gezien over (het meldingen van) drugslabs en/of hennepkwekerijen en respondenten die geen mediacommunicatie hebben gezien.

3.1. MELDINGSBEREIDHEID HENNEPKWEKERIJEN

Bij de nulmeting in 2020 gaf 24% van de respondenten aan weleens vermoeden of kennis gehad te hebben van een hennepkwekerij. Van deze groep respondenten heeft 28% daadwerkelijk een melding hiervan gedaan. Van het totale aantal respondenten geeft 7% aan weleens melding gemaakt te hebben van een hennepkwekerij en 3% van het totale aantal respondenten geeft aan dat dit in de afgelopen 12 maanden was.

Van de respondenten die mediacommunicatie over drugsproductielocaties hebben gezien is zowel het aantal respondenten met een vermoeden, als het aantal dat een melding heeft gedaan ongeveer gelijk met dat van de nulmeting. Wel hebben minder respondenten in de afgelopen 12 maanden een melding gedaan in vergelijking met de nulmeting. Verder laat tabel 3.1. zien dat de groep respondenten die geen

mediacommunicatie heeft gezien lager scoort op zowel vermoedens als meldingsbereidheid.

Tabel 3.1. - Meldingsbereidheid hennepkwekerijen

	Nulmeting (N=1.257)	Bekend met mediacommunicatie (N=806)	Niet bekend met mediacommunicatie (N=522)
Vermoeden of kennis van een hennepkwekerij	24%	24%	22%
Heeft ooit weleens een melding gedaan van een hennepkwekerij	7%	7%	5%
Heeft om de afgelopen 12 maanden melding gedaan van een hennepkwekerij	3%	2%	1%

MELDEN VIA WELK KANAAL

Tabel 3.2. laat zien via welk kanaal respondenten een melding hebben gedaan van een hennepkwekerij. In vergelijking met de nulmeting hebben meer respondenten een melding gedaan bij de politie: 60% versus 47%. Het percentage respondenten dat meldt via Meld Misdaad Anoniem is afgenomen van 23% bij de nulmeting naar 16% bij de eenmeting. Daarnaast is er wederom een relatief grote groep die op een andere manier meldt, zoals bij de woningbouwvereniging of energiebedrijf. Dit percentage is wel iets afgenomen.

Tabel 3.2. -Meldingskanalen

	Nulmeting (n=85)	Eenmeting (n=75)	Bekend met mediacommunicatie (n=52)
Bij de politie via internet	8%	12%	14%
Bij de politie via 0900-8844 of 112	25%	35%	31%
bij de politie aan de balie of op straat	13%	13%	15%
Bij de gemeente	5%	1%	2%
Via Meld Misdaad Anoniem	23%	16%	19%
Anders	25%	23%	19%

VERMOEDEN OF ZEKERHEID?

Aan de respondenten is gevraagd of ze een vermoeden hadden, of dat ze zeker wisten dat er een hennepkwekerij was toen ze een melding maakten. Van alle respondenten uit de eenmeting had 62% enkel een vermoeden toen zij melding maakten, bij de groep die mediacommunicatie heeft gezien is dit 66%. In beide gevallen is dit percentage hoger dan bij de nulmeting, toen was dit 52%. Van de respondenten uit de eenmeting die een melding hebben gemaakt wist 38% dit zeker ten opzichte van 48% bij de nulmeting.

Tabel 3.3. - Vermoeden of zeker weten

	Nulmeting (n=85)	Eenmeting (n =74)	Mediacommunicatie gezien (n=52)
Vermoeden	52%	62%	66%
Zeker weten	48%	38%	35%

Evenals bij de nulmeting wordt geur het meest genoemd als aanleiding om te melden. Geblindeerde ramen, onregelmatige bezoekers of de combinatie geen bewoning, maar wel activiteiten wordt door respondenten wederom genoemd.

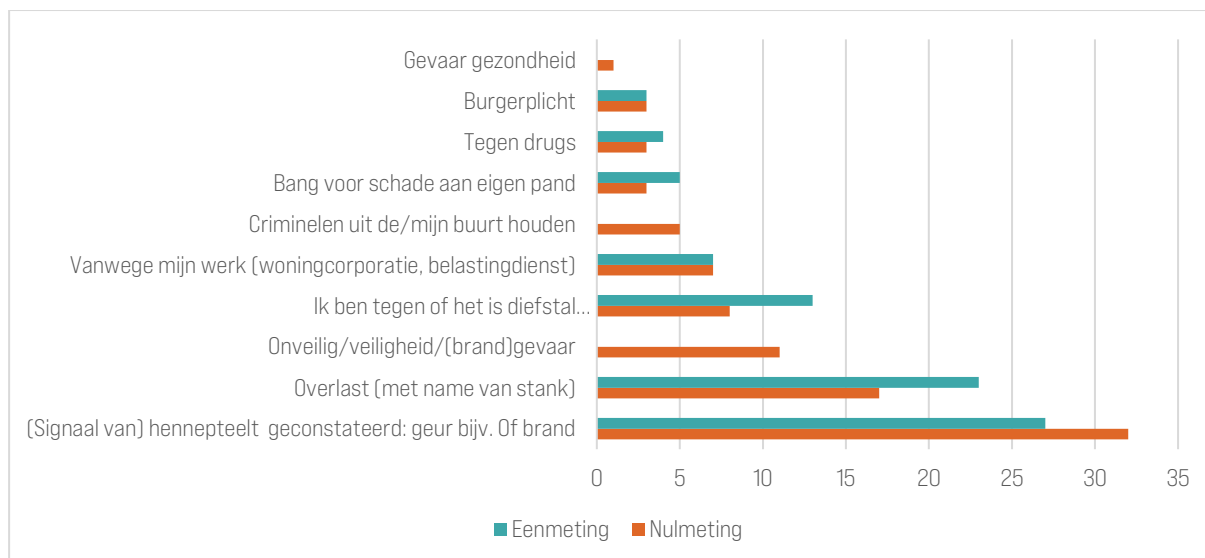
Enkele aanleidingen om te melden:

- *'Afgeplakte ramen en vocht'*
- *'Al een hele lange tijd geen bewoning of verbouwing en vreemde bouwmaterialen buiten'*
- *'Als ik langsreed, dan was de wiet duidelijk te ruiken'*
- *'Busjes die tegen het pand aanrijden en geheimzinnig gedragen'*

REDEN VAN MELDEN

Net als bij de nulmeting is aan de respondenten gevraagd naar hun beweegredenen om te melden. Dit is een open vraag waarvan de antwoorden zijn gecategoriseerd. Figuur 3.1. geeft een overzicht van de verschillende beweegredenen. Zowel bij de nulmeting als bij de eenmeting noemen mensen concrete signalen en overlast. Andere redenen zijn principiële redenen, zoals 'ik ben tegen diefstal' of 'tegen drugs'. Slechts een klein aantal respondenten noemt gevaar voor de gezondheid als reden.

Figuur 3.1. - Reden om te melden

3.2. MELDINGSBEREIDHEID DRUGSLABS

Drugslabs worden in vergelijking met hennepkwekerijen een stuk minder gesignaleerd, het percentage meldingsbereidheid is echter bijna net zo hoog als van hennepkwekerijen. Bij de nulmeting gaven 40 (3%) respondenten aan weleens vermoeden of kennis gehad te hebben van een drugslab en hiervan heeft 25% daadwerkelijk melding gedaan. Bij de eenmeting geven 55 (4%) respondenten aan weleens vermoeden of kennis gehad te hebben van een drugslab en 10 personen (18%) hebben weleens een melding gedaan.

Tabel 3.4. Meldingsbereidheid drugslabs

	Nulmeting (n=1.257)	Eenmeting: Bekend met mediacommunicatie (n=795)	Eenmeting Niet bekend met mediacommunicatie (n=522)
Vermoeden of kennis van een drugslab	4%	3%	5%
Heeft ooit weleens een melding gedaan van een drugslab	0.7%	0.9%	0.6%
Heeft om de afgelopen 12 maanden melding gedaan van een drugslab	0.1%	0.4%	0.0%

Van de respondenten die bekend zijn met mediacommunicatie over drugsproductielocaties heeft een hoger percentage de afgelopen 12 jaar een melding gedaan van een drugslab, in vergelijking met de nulmeting en het totale aantal respondenten in de eenmeting.

WAAROM MELDING?

Vijf respondenten hebben geantwoord op de vraag waarom ze melding hebben gedaan.

Zij geven aan:

- *vanwege de geur- en geluidsoverlast (2x)*
- *vermoeden vanwege lege jerrycans bij een leegstaande woning*
- *wil geen criminele activiteiten*
- *uit zorg voor de persoon zelf*

Vier van deze respondenten hebben hun melding gedaan bij de politie en één respondent heeft gemeld bij Meld Misdaad Anoniem.

3.3. MELDINGEN BIJ MELD MISDAAD ANONIEM

Ter aanvulling op bovenstaande cijfers is gekeken hoeveel meldingen Meld Misdaad Anoniem binnenkrijgt over drugsproductielocaties voor de eenheid Noord-Holland en de gemeente Zaanstad. Deze cijfers geven een indicatie van de meldingsbereidheid. Op basis hiervan kunnen we aanvullend nagaan in hoeverre een ontwikkeling heeft plaatsgevonden in de periode tussen de nul- en de eenmeting.

In tabel 3.5. is af te lezen dat zowel in Noord-Holland als de gemeente Zaanstad het aantal meldingen over hennepkwekerijen in 2020 is afgenomen ten opzichte van 2017. Voor de eenheid Noord-Holland gaat het om een afname van 15% en voor de gemeente Zaanstad gaat het om een afname van bijna 50%.

Wanneer we kijken naar drugslabs is juist een toename te zien. Ten opzichte van 2017 is het aantal gemelde drugslabs in Noord-Holland in 2020 met 471% toegenomen van 7 naar 33 meldingen van labs. Ook in de gemeente Zaanstad is het aantal drugslabs toegenomen: van 1 in 2017 naar 4 in 2020. Meldingen van drugsafval komen niet of nauwelijks binnen bij Meld Misdaad Anoniem. Mogelijk wordt hier melding van gedaan via andere kanalen of blijft dit onopgemerkt (bijvoorbeeld door onontdekte lozingen in het riool).

Tabel 3.5. - Drugsproductielocaties bij Meld Misdaad Anoniem

Meldingen Noord-Holland	2017	2018	2019	2020
Hennepkwekerijen	456	383	396	388
Drugslabs	7	15	21	33
Drugsafval	1	0	2	1
Meldingen Zaanstad	2017	2018	2019	2020
Hennepkwekerijen	65	53	53	33
Drugslabs	1	2	3	4
Drugsafval	0	0	0	0

Bron: Meld Misdaad Anoniem

3.4. HOOFDPUNTEN SAMENGEVAT

HENNEPKWEKERIJEN

- *De meldingsbereidheid van hennepkwekerijen ten opzichte van de nulmeting is gelijk gebleven bij de respondenten die in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie.*
- *De meldingsbereidheid van hennepkwekerijen ten opzichte van de nulmeting is afgenomen bij de respondenten die geen mediacommunicatie hebben gezien.*

DRUGSLABS

- *Het percentage respondenten met een vermoeden van een drugslab is gelijk gebleven bij respondenten die in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie.*
- *De meldingsbereidheid over drugslabs is toegenomen bij respondenten die mediacommunicatie hebben gezien ten opzichte van de nulmeting.*
- *De meldingsbereidheid is afgenomen bij respondenten die geen mediacommunicatie hebben gezien ten opzichte van de nulmeting.*

MELD MISDAAD ANONIEM

- *Het aantal meldingen over hennepkwekerijen is afgenomen voor zowel Noord-Holland als Zaanstad.*
- *Het aantal meldingen over drugslabs is (sterk) toegenomen in Noord-Holland.*

4. MELDPOTENTIEEL

' Burgemeester Jan Hamming: 'We moeten keihard de strijd aangaan met de georganiseerde drugscriminaliteit. Het gebeurt overal en is dichterbij dan veel mensen denken. De tijd van weggijken is voorbij, het is nu zaak van aanpakken. Ik ben blij dat politie, justitie, de overheid en private partijen hierin zo goed samenwerken.'

-- Politie.nl, 3 november 2011

Naast de partijen die genoemd zijn in bovenstaand citaat, vormen inwoners en burgers een belangrijke partner in het tegengaan van drugscriminaliteit. Zij zijn belangrijk voor de overheid als 'ogen en oren' die drugsproductielocaties kunnen melden. In het vorige hoofdstuk zagen we echter dat niet iedereen met een vermoeden of kennis van een drugsproductielocatie hier melding van maakt. Het meldpotentieel bestaat uit mensen die nog geen melding hebben gemaakt, maar die dat in potentie wel kunnen gaan doen.

We hebben in dit onderzoek twee groepen geïdentificeerd die dit meldpotentieel vormen. De eerste groep is in hoofdstuk 3 reeds aan bod gekomen. Dit zijn de mensen die wel een vermoeden of kennis hebben gehad, maar vervolgens geen melding hebben gemaakt.

De tweede groep zijn mensen die nog nooit vermoedens of kennis van hebben gehad van een hennepkwekerij of drugsproductielocatie. Om meer inzicht te krijgen in het meldpotentieel hebben we onderzocht waarom mensen (nog) geen melding hebben gedaan, en of ze denken dit in theorie wel te doen. Tevens hebben we gekeken of er verschil is tussen de mensen die wel of niet in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie in de afgelopen anderhalf jaar en hoe dit zich verhoudt tot de resultaten van de nulmeting.

4.1. WEL VERMOEDEN, NIET GEMELD

Tabel 4.1. geeft een overzicht van de respondenten die geen melding hebben gedaan, maar wel vermoeden of kennis hebben gehad van een drugsproductielocatie. Evenals bij de nulmeting heeft ongeveer bijna 20% van de respondenten weleens een vermoeden gehad van een drugsproductielocatie, maar heeft dit niet gemeld. Het merendeel van de vermoedens betreft hennepkwekerijen. Dit percentage is licht afgenomen, terwijl het

percentage van mensen met vermoedens van zowel een hennepkwekerij als een drugslab licht is toegenomen.

Tabel 4.1. - Wel vermoeden, niet gemeld

	Nulmeting (n=1.272)	Eenmeting: Bekend met mediacommunicatie (n=734)	Eenmeting Niet bekend met mediacommunicatie (n=496)
Ja, van een hennepkwekerij	17%	15%	14%
Ja, van een drugslab	0,4%	0.5%	0.4%
Ja, van beide	2%	3%	4%
N.v.t.	81%	82%	82%

Respondenten benoemen meerdere redenen waarom ze geen melding hebben gedaan. De meest genoemde redenen zijn hetzelfde als bij de nulmeting:

1. *Ik wist het niet zeker genoeg*
2. *Ik had (te) weinig bewijs*
3. *Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig*
4. *Ik ben bang voor wraak*
5. *Ik heb er zelf geen last van*

Deze bevinding sluit aan bij de eerdergenoemde pilotstudies (Broekhuizen e.a., 2018, Broekhuizen en Mehlbaum, 2019, Broekhuizen en Mehlbaum, 2020) waaruit blijkt dat 'het niet zeker weten' een belangrijke reden is voor burgers om geen melding te maken. Opvallend is verder dat angst ('ik ben bang voor wraak') wederom hoog scoort onder de respondenten.

Aanvullend hebben we gekeken of er achtergrondkenmerken, zoals leeftijd, geslacht of opleidingsniveau zijn die van invloed zijn op de mate van bereidheid om te melden. We hebben hier echter geen duidelijke verbanden aangetroffen.⁷

4.2. INSCHATTING MELDINGSBEREIDHEID

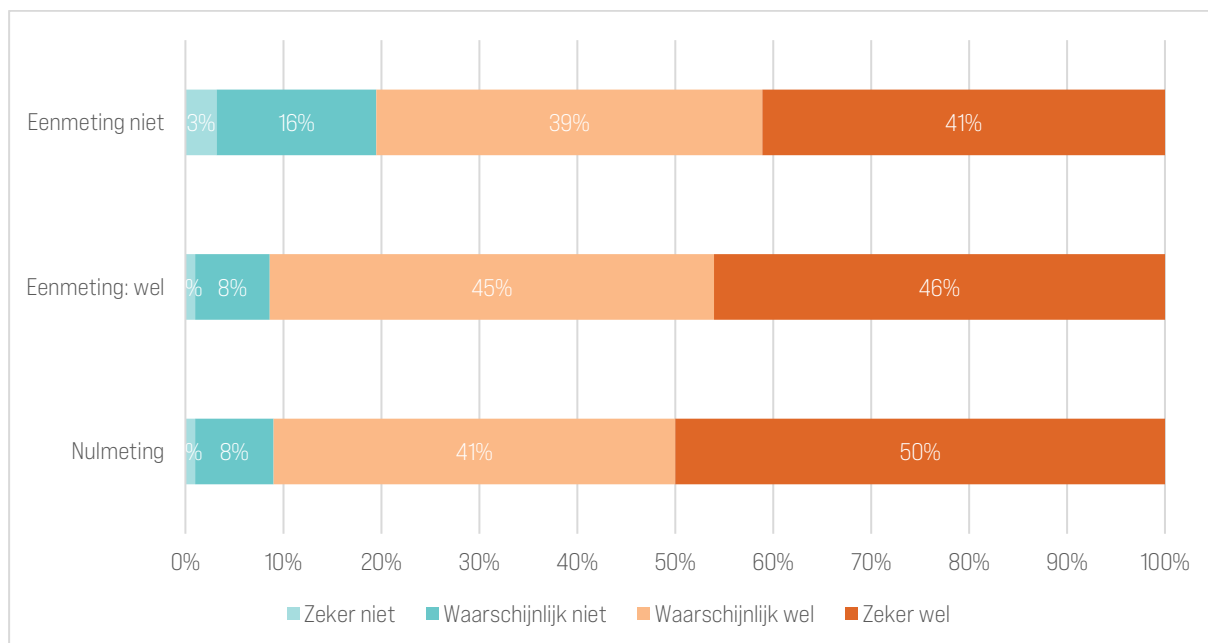
De tweede groep burgers met meldpotentieel zijn de mensen die nog nooit gemeld hebben en hier ook nog nooit een vermoeden van hebben gehad. Aan deze groep is gevraagd wat zij *denken* dat zij zouden doen als de situatie zicht voordoet. Het gaat hier dus om een inschatting die respondenten maken over hun eigen handelen.

Figuur 4.2. laat zien dat net als bij de nulmeting de meeste respondenten denken dat zij waarschijnlijk of zeker een melding van een hennepkwekerij zouden maken. Er is wel een verschil te zien tussen de respondenten die wel of geen mediacommunicatie hebben

⁷ We hebben dit getoetst door middel van Chi2 toetsen.

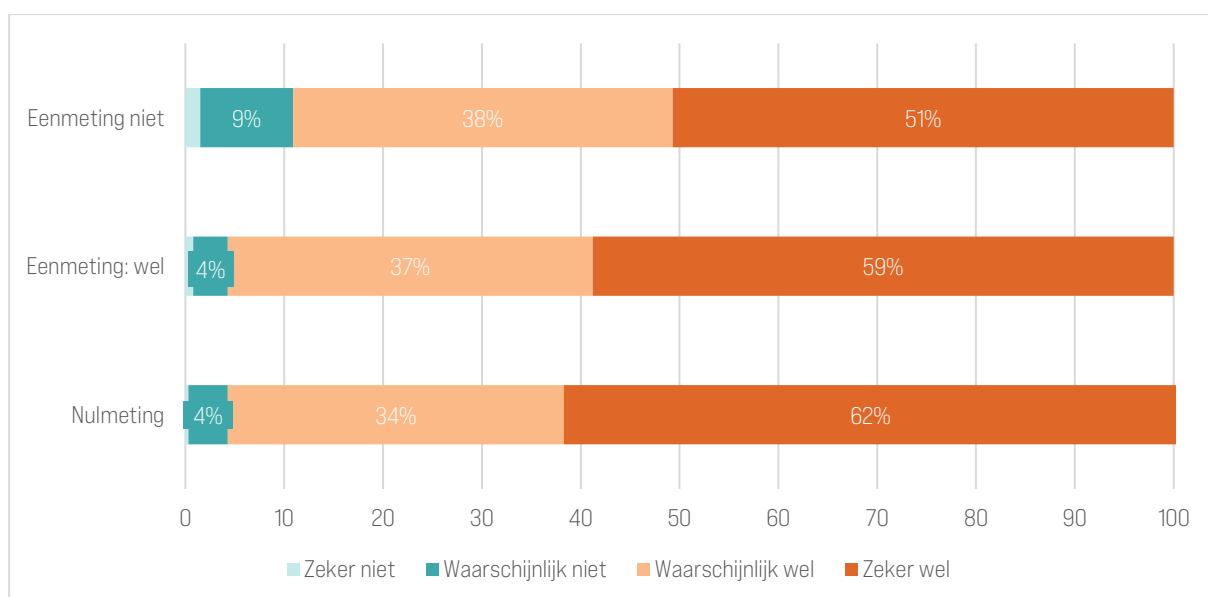
gezien. Van de respondenten die wel mediacommunicatie hebben gezien, geeft bijna 92% aan waarschijnlijk of zeker wel melding te maken. Voor de respondenten die geen mediacommunicatie hebben gezien is dit 80%.

Figuur 4.1. - Stel dat u weet of vermoedt dat er een hennepkwekerij ergens zit, zou u hiervan een melding maken?

Figuur 4.2. geeft de inschatting van de meldingsbereidheid voor drugslabs weer. Als eerste kunnen we hier constateren dat de inschatting van de meldingsbereidheid hoger is voor drugslabs dan voor hennepkwekerijen. Verder zien we ook hier een verschil tussen de respondenten die wel of geen mediacommunicatie hebben gezien. Van de respondenten die dit wel hebben ervaren geeft bijna 96% weer waarschijnlijk of zeker melding te maken. Bij de respondenten die dit niet hebben gezien is dit percentage 89%

Figuur 4.2. - Stel dat u weet of vermoedt dat er een drugslab ergens zit, zou u hiervan een melding maken?

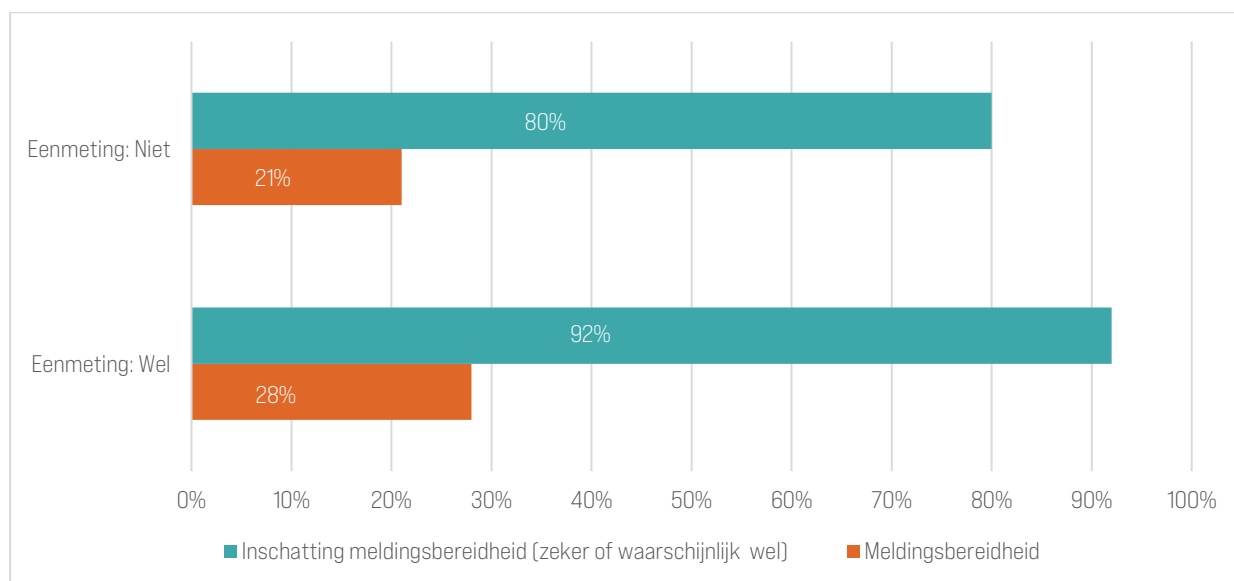

Voor beide type drugsproductielocaties is de inschatting van de meldingsbereidheid dus hoger bij respondenten die in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie.

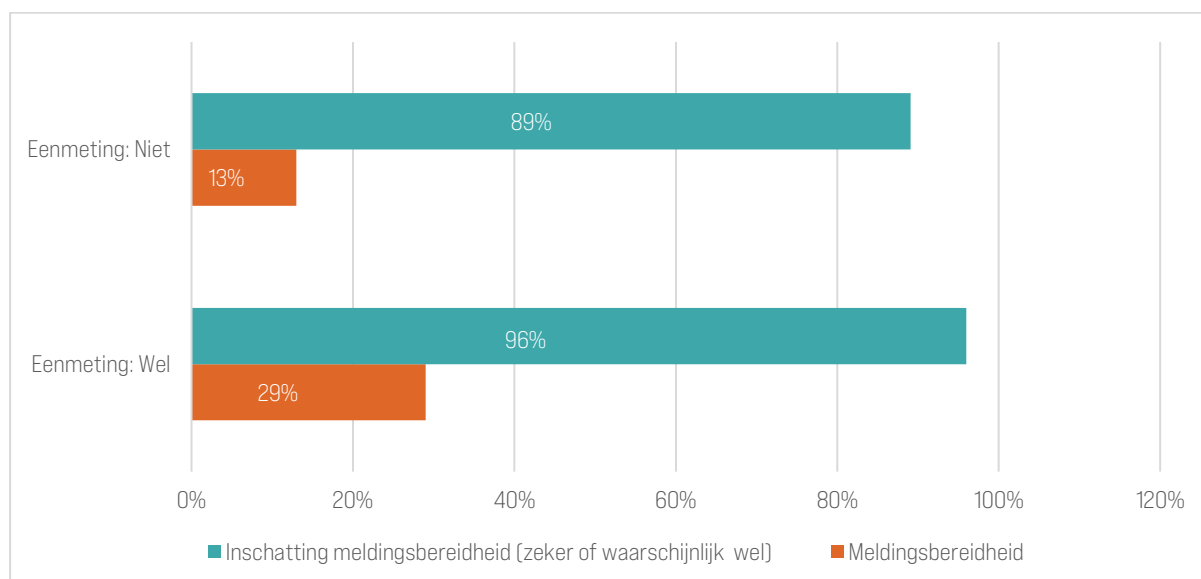
4.3. FEITELIJKE MELDINGSBEREIDHEID VERSUS INSCHATTING VAN MELDINGSBEREIDHEID

In de nulmeting zagen we al dat er een verschil is tussen de inschatting die respondenten maken van hun meldingsbereidheid en de daadwerkelijk meldingsbereidheid. Mensen handelen anders, wanneer ze geconfronteerd worden met (signalen) van een drugsproductielocatie, dan ze wel inschatten.⁸

Figuur 4.3. - Inschatting en feitelijke meldingsbereidheid hennepkwekerijen

Figuur 4.4. - Inschatting en feitelijke meldingsbereidheid drugslabs

⁸ Deze bevindingen sluiten aan bij eerder onderzoek van Broekhuizen e.a. (2018), waarbij tussen de 63% (hennepsteelt) en 79% (maken harddrugs) de intentie aangaf te melden, maar slechts 34% (hennepsteelt) en 35% (maken harddrugs) dit daadwerkelijk had gedaan n.a.v. vermoeden.

Wanneer we kijken naar het verschil tussen respondenten die wel of geen mediacommunicatie hebben gezien, dan laten figuur 4.3. en figuur 4.4. zien dat zowel de inschatting van de meldingsbereidheid als de daadwerkelijke meldingsbereidheid hoger is bij respondenten die aangeven mediacommunicatie over drugsproductielocaties te hebben gezien.

4.4. HOOFDPUNTEN SAMENGEVAT

WEL EEN VERMOEDEN ,NIET GEMELD

- *Bijna 20% van de respondenten met een vermoeden of kennis heeft hier geen melding van gemaakt. Dit is vergelijkbaar met de nulmeting.*
- *De belangrijkste redenen om niet te melden zijn het niet zeker genoeg weten en/of het hebben van te weinig bewijs. Daarnaast zijn angst voor wraak en er zelf geen last van hebben belangrijke redenen.*

INSCHATTING MELDINGSBEREIDHEID EN FEITELIJKE MELDINGSBEREID

- *Respondenten hebben een hoge inschatting van de meldingsbereidheid van drugslabs en hennepwekerijen.*
- *Bij respondenten die bekend zijn met mediacommunicatie ligt het percentage hoger dan bij de groep die hier niet mee bekend is.*
- *Wanneer we kijken dan de feitelijke meldingsbereidheid, dan zien we dan respondenten veel minder vaak daadwerkelijk melden bij vermoedens of kennis, dan ze inschatten.*

5. ACHTERLIGGENDE MECHANISMEN

In dit hoofdstuk staan de achterliggende mechanismen centraal die invloed hebben op de meldingsbereidheid.

In hoofdstuk 1 hebben we een aantal factoren of mechanismen genoemd die - op basis van eerder onderzoek - van invloed zijn op de meldingsbereidheid van burger.⁹ Dit zijn:

- Kennis van signalen
- Zekerheid en bewijs over daderschap
- Perceptie van de ernst van de problematiek
- Kennis over en geloven in (anoniem) melden
- Vertrouwen in het optreden van de overheid

Deze mechanismen bieden aanknopingspunten voor beleidsvorming en het inzetten van interventies om de meldingsbereidheid te verhogen. In dit hoofdstuk beschrijven we de huidige stand van zaken op deze factoren en laten we zien of er verandering is opgetreden in vergelijking met de nulmeting, en of er verschil is tussen de groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien en de groep die hier niet mee bekend is.

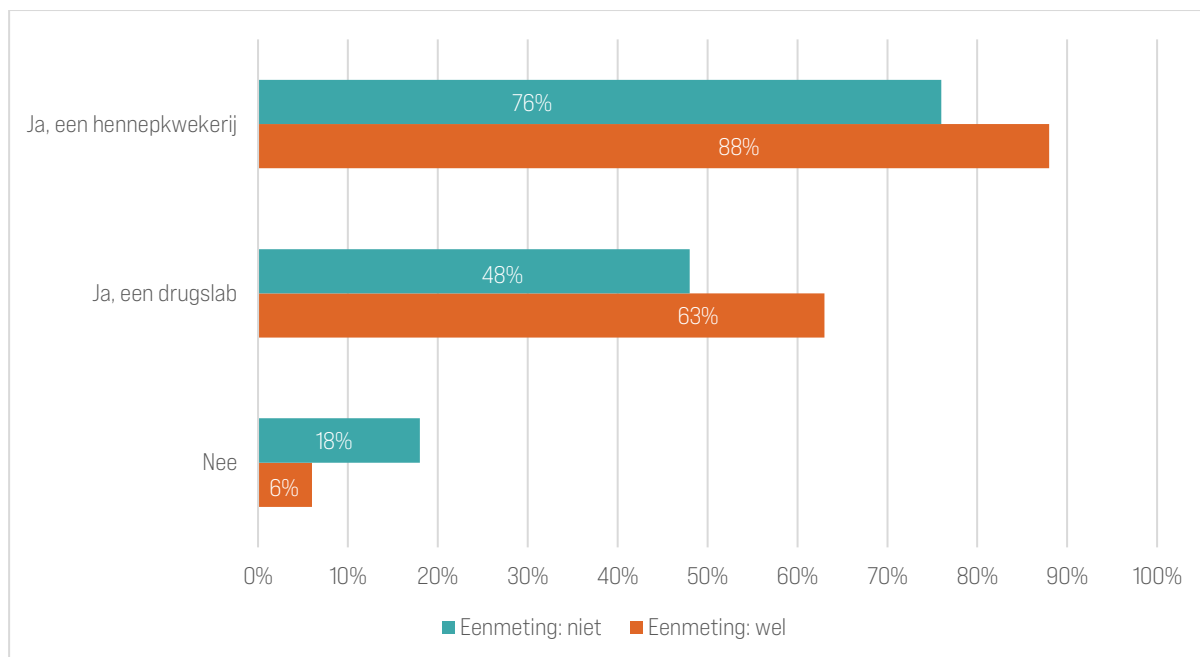
5.1. HERKENNEN VAN SIGNALLEN

Bij de nulmeting zagen we dat de meeste mensen wel weten dat er weleens hennepkwekerijen zijn aangetroffen in Noord-Holland (87%), maar dat slechts de helft wist dat er ook drugslabs zijn gevonden in de provincie (51%). Ongeveer 10% wist überhaupt niet dat er weleens drugsproductielocaties in Noord-Holland zijn aangetroffen.

Figuur 5.1. laat de uitkomsten zien van de eenmeting. In deze figuur is af te lezen dat het percentage respondenten dat weet dat er weleens een hennepkwekerij is aangetroffen iets is toegenomen bij respondenten die bekend zijn met mediacommunicatie, maar een stuk lager ligt bij de groep respondenten die aangeeft hier niet mee in aanraking te zijn gekomen. Bij de bekendheid met drugslabs is het verschil eveneens groot: bijna 63% versus 48%.

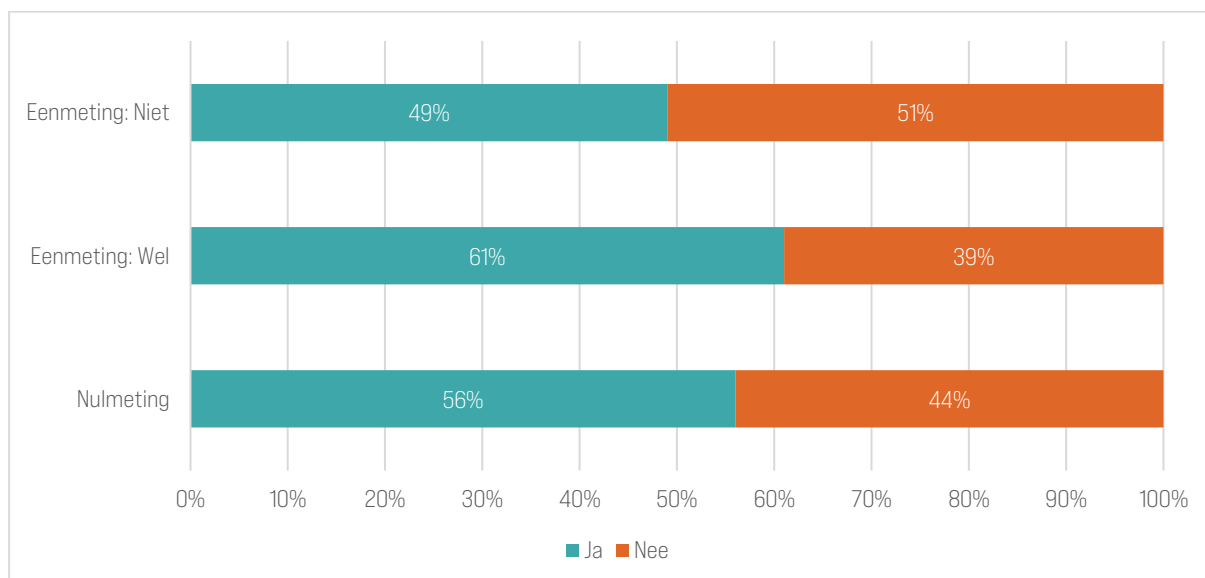
⁹ Voor dit onderzoek hebben we deze analyses herhaald en dit heeft bevestigd dat deze factoren invloed hebben op de meldingsbereidheid.

Figuur 5.1. - Bekendheid met drugsproductielocaties in Noord-Holland

Uit de nulmeting bleek dat één van de meeste genoemde adviezen van respondenten was dat zij meer informatie willen over hoe ze drugsproductielocaties kunnen herkennen, in het bijzonder drugslabs. Figuur 5.2. laat zien dat het percentage respondenten dat een hennepkwekerij kan herkennen is toegenomen bij de groep die aanraking is gekomen met mediacommunicatie. Bij de groep bij wie dit niet het geval is, ligt dit percentage lager in vergelijking met de andere groepen.

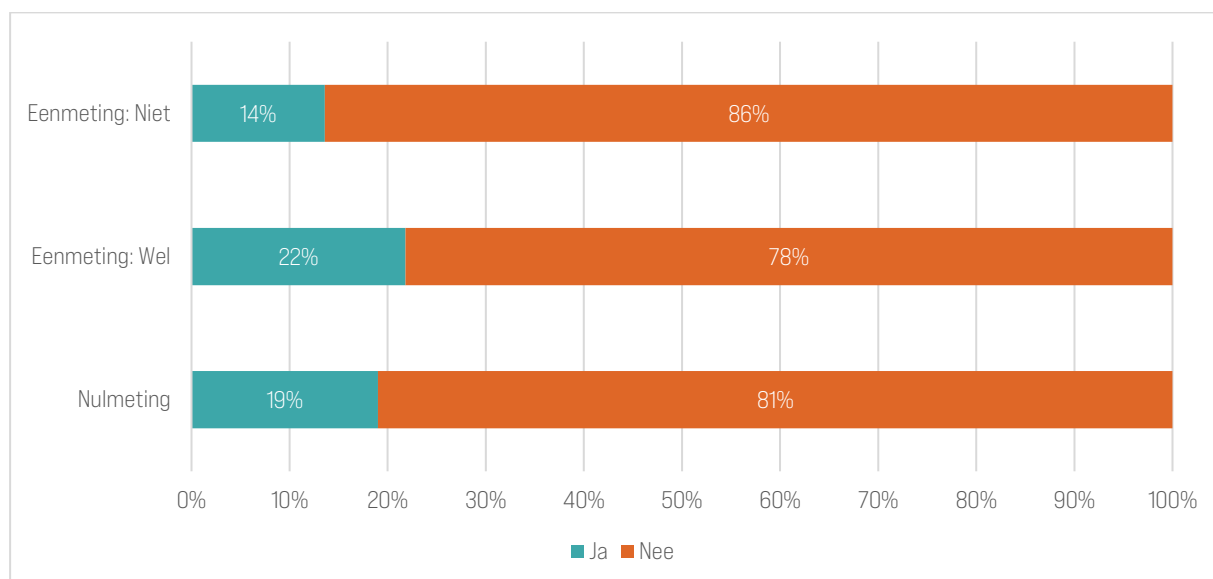
Figuur 5.2. - Weet u hoe u een hennepkwekerij kunt herkennen?

Figuur 5.3. laat zien hoeveel respondenten weten hoe ze een drugslab kunnen herkennen. Ook hier zien we een toename bij de respondenten die in aanraking zijn gekomen met mediacommunicatie en een afname bij de groep respondenten bij wie dit wel het geval is.

In vergelijking met hennepkwekerijen, weten respondenten in het algemeen minder goed hoe ze een drugslab kunnen herkennen.

Figuur 5.3. - Weet u hoe u een drugslab kunt herkennen?

Bij de respondenten die wel wisten hoe ze een drugslab of een hennepkwekerij konden herkennen is gevraagd, hoe je dit dan kan doen. Op deze wijze kunnen we uitspraken doen over het kennisniveau van de respondenten en aanknopingspunten om dit te verbeteren. De respondenten konden een open antwoord invullen, deze zijn vervolgens gecategoriseerd. In vergelijking met de nulmeting is de top 5 meest genoemde signalen nauwelijks veranderd voor hennepkwekerijen en drugslabs.

Tabel 5.1. - Top 5 meeste genoemde signalen hennepkwekerijen

Nulmeting	Eenmeting
1. Geur	1. Geur
2. Afgeschermdde ramen	2. Afgeschermdde ramen
3. Vreemde bezoekers	3. Verdachte bewegingen
4. Veel licht/kunstlicht	4. Woning zonder sneeuw
5. Woning zonder sneeuw	5. Opvallend hoog energiegebruik

Tabel 5.2. - Top 5 meest genoemde signalen drugslabs

Nulmeting	Eenmeting
1. Geur	1. Geur
2. Vreemde bezoekers	2. Chemicaliën/vaten/productiemiddelen
3. Verdachte bewegingen	3. Verdachte bewegingen
4. Chemicaliën/vaten/productiemiddelen	4. Vreemde bezoekers
5. Afgeschermdde ramen	5. Afgeschermdde ramen

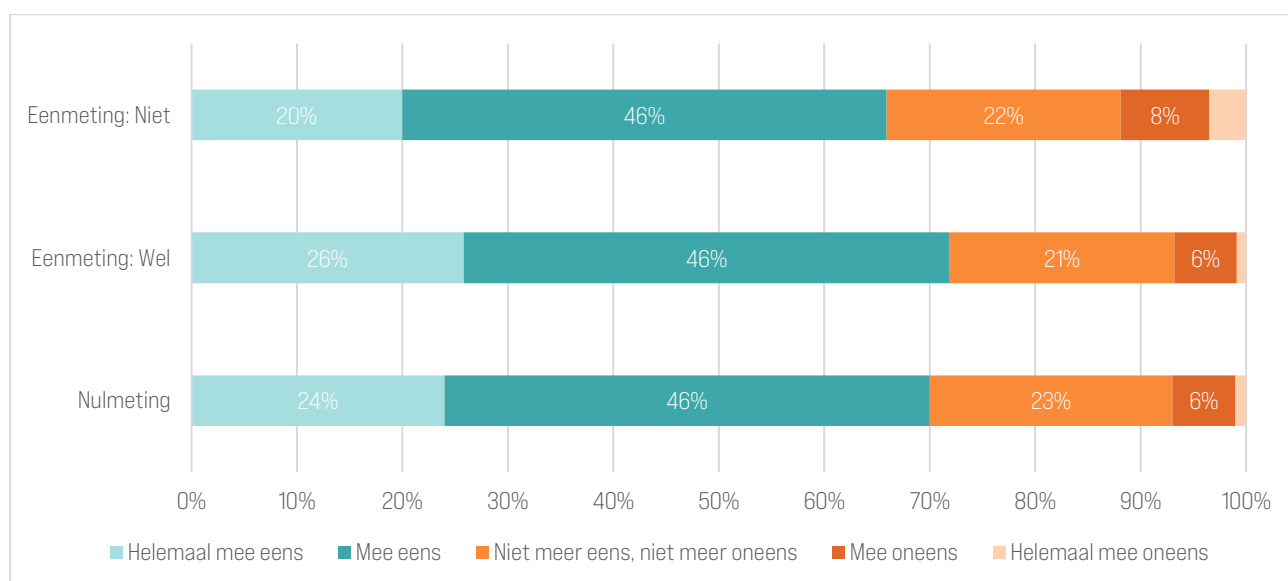
5.2. ZEKERHEID EN BEWIJS DADERSCHAP

In paragraaf 4.1. is reeds aan bod gekomen dat de meest genoemde reden om niet te melden bij een vermoeden is dat mensen vinden dat ze (te) weinig bewijs hebben en/of

het niet zeker genoeg weten. Figuur 5.4. laat zien dat bij de nulmeting 70% van de respondenten het (helemaal eens) was met de stelling dat melden ook belangrijk is als je alleen een vermoeden hebt. Bij de groep respondenten uit de eenmeting die in aanraking is gekomen met mediacommunicatie is dat percentage iets hoger met 72%. Bij de overige respondenten uit de eenmeting is dit 66%.

In alle onderzoekspopulaties is er nog steeds een redelijk grote groep (tussen de 21% en 23%) die hier geen duidelijke mening over heeft en antwoord met: 'niet mee eens, niet mee oneens'.

Figuur 5.4 - Ik vind dat melden ook belangrijk is als je alleen een vermoeden hebt van drugsproductielocaties.

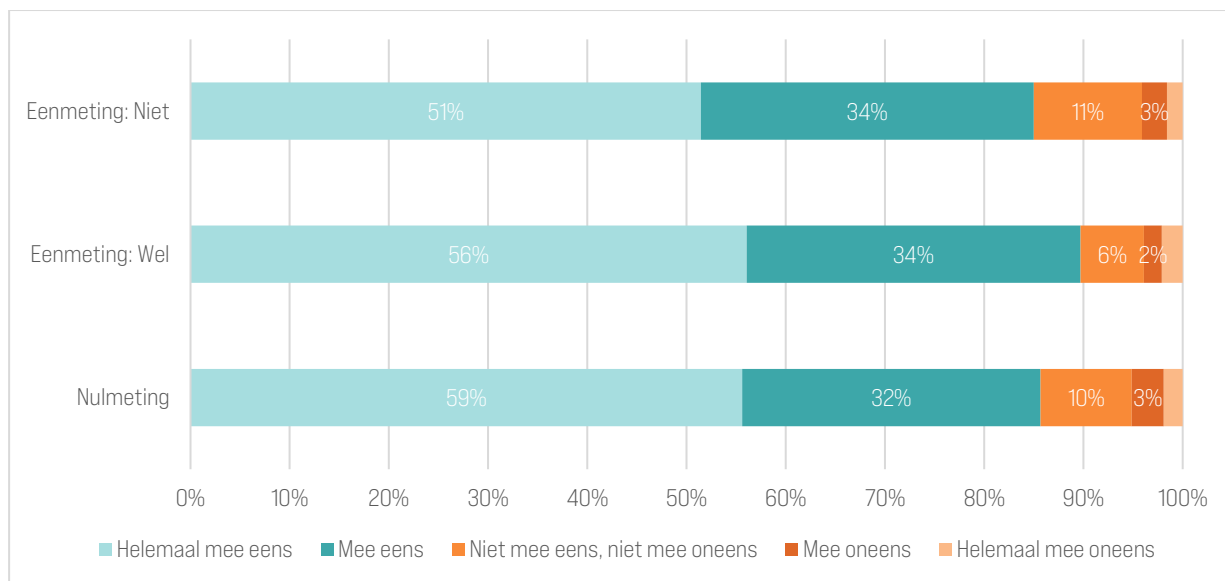
5.3. PERCEPTIE OVER DE ERNST VAN DE PROBLEMATIEK

Of burgers daadwerkelijk overgaan tot melden bij vermoedens of kennis van drugsproductielocaties is onder andere afhankelijk van hoe belangrijk zij dit vinden. Om dit te meten hebben we de respondenten een drietal stellingen voorgelegd. Figuur 5.6 tot en met 5.8 laten de uitkomsten zien voor deze stellingen.

In algemene zin scoren alle onderzoekspopulaties hoog op deze stellingen. We merken hierbij op dat deelnemers aan een burgerpanel, zoals het Zaanpanel, waarschijnlijk in de categorie 'brave burgers' vallen met een positieve(re) basishouding naar de overheid.

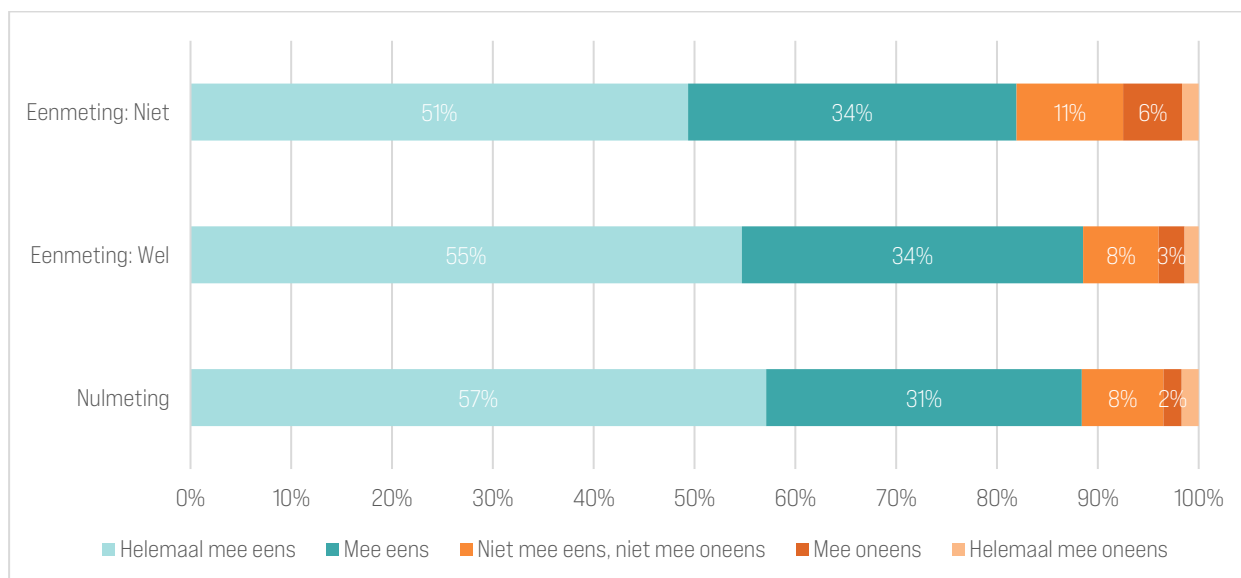
Wanneer we kijken naar figuur 5.5. dan is er een verschil van 5% tussen de groep respondenten die wel bekend is met mediacommunicatie (90%) en de groep respondenten die hier niet mee bekend is (85%) die het er (helemaal) mee eens is dat melden belangrijk is. Bij de nulmeting was dit 91%.

Figuur 5.5. - Ik vind het belangrijk om drugsproductielocaties te melden

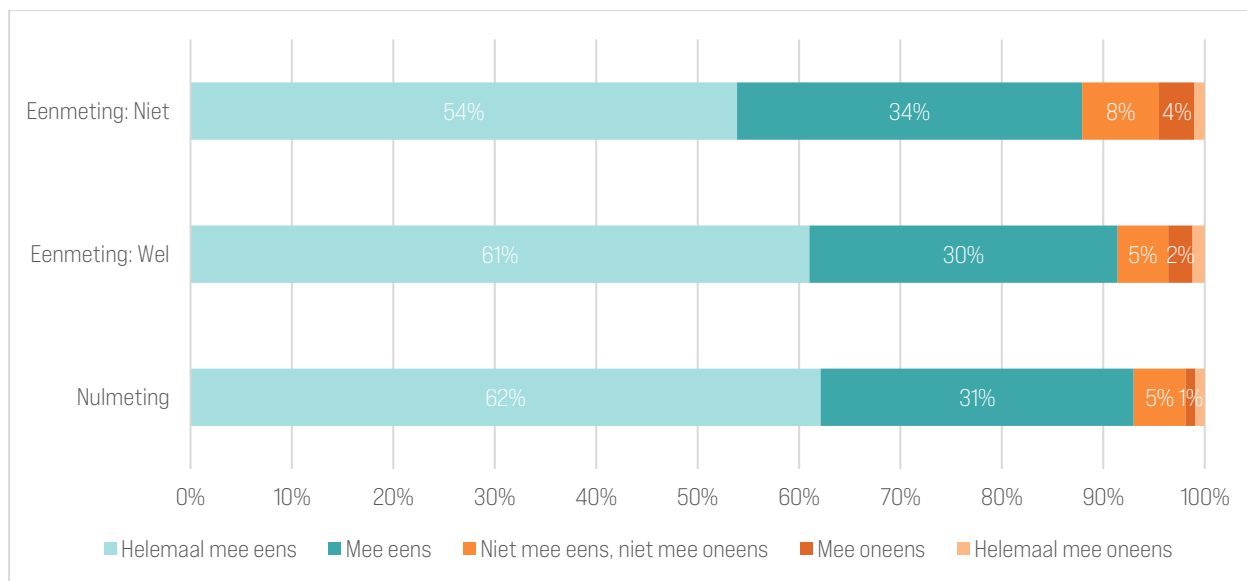
Wanneer het gaat om de perceptie van de ernst van drugsproductielocaties, dan zien we in figuur 5.6. eveneens een verschil tussen de groep die wel en niet bekend is met mediacommunicatie. Van de respondenten die wel bekend zijn met mediacommunicatie is 89% het (helemaal) eens met de stelling dat drugsproductielocaties een probleem zijn. Bij de groep die hier niet mee bekend is, is dit 86%. Wanneer we kijken naar de nulmeting, dan was 88% van de respondenten het hier (helemaal) mee eens.

Figuur 5.6. - Ik vind dat drugsproductielocaties echt een probleem zijn

Figuur 5.7. laat de uitkomsten zien op de stelling: 'Ik vind dat drugsproductielocaties negatieve gevolgen voor de samenleving hebben'. De groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien scoort hier hoog op (91%), evenals de groep die dat niet heeft (88%).

Figuur 5.7. - Ik vind dat drugsproductielocaties negatieve gevolgen voor de samenleving hebben

VERSCHIL PERCEPTIE VAN ERNST TUSSEN HENNEPKWEKERIJEN EN DRUGSLABS

Evenals bij de nulmeting maken we uit de open antwoorden op dat - een deel van de respondenten hennepkwekerijen als minder ernstig ziet, dan drugslabs. In eerder onderzoek is dit verschil ook naar voren gekomen (Broekhuizen e.a., 2018).

Ruim 60 respondenten geven als advies aan de overheid om softdrugs te legaliseren, een enkeling vindt dat dit ook moet gelden voor harddrugs. Enkele voorbeelden:

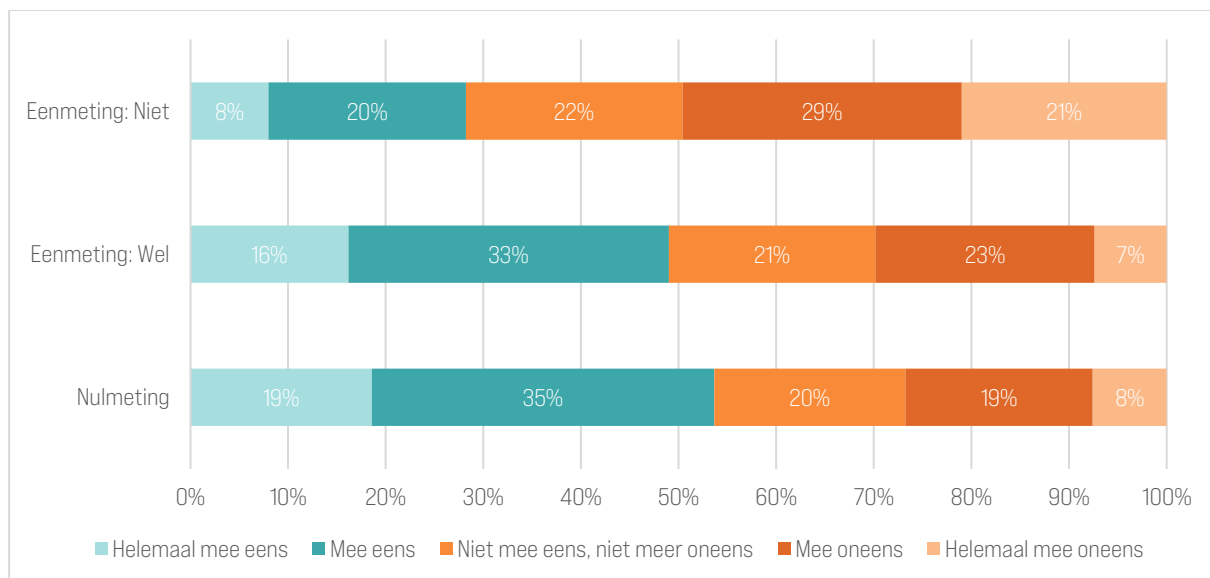
- *'Hennep teelt legaliseren en reguleren. Personen die betrokken zijn bij een drugslab kei en keihard aanpakken.'*
- *'Ik vind hennepkwekerijen wel heel wat anders dan drugslabs. Persoonlijk ben ik voor het legaliseren van hennepkwekerijen. Denk dat dat voorkomt dat de verkeerde mensen er geld aan verdienen en denk dat er vele mensen baat bij hennepproducten hebben. Drugslabs en het dumpen van afval in de natuur en de criminaliteit die er mee gepaard gaat vind ik een heel groot probleem.'*
- *'Legaliseren en reguleren hennepkwekerijen. Hard drugs = Hard straffen. Niet alleen smokkelen en dealen hard bestraffen, ook het gebruik.'*

5.4. KENNIS OVER (ANONIEM) MELDEN

Een andere belangrijke factor is of burgers weten waar, hoe en wanneer ze melding kunnen maken van een drugsproductielocaties. Bij de nulmeting bleek dat slechts 54% weet waar en hoe je een drugsproductielocatie kan melden. Ook bij de twee groepen uit de eenmeting blijkt dat veel mensen dit niet weten.

Figuur 5.8. laat zien dat de respondenten die mediacommunicatie hebben gezien hier wel hoger op scoren dan de groep bij wie dit niet geval is. Respectievelijk 39% versus 28% is het (helemaal) eens met deze stelling.

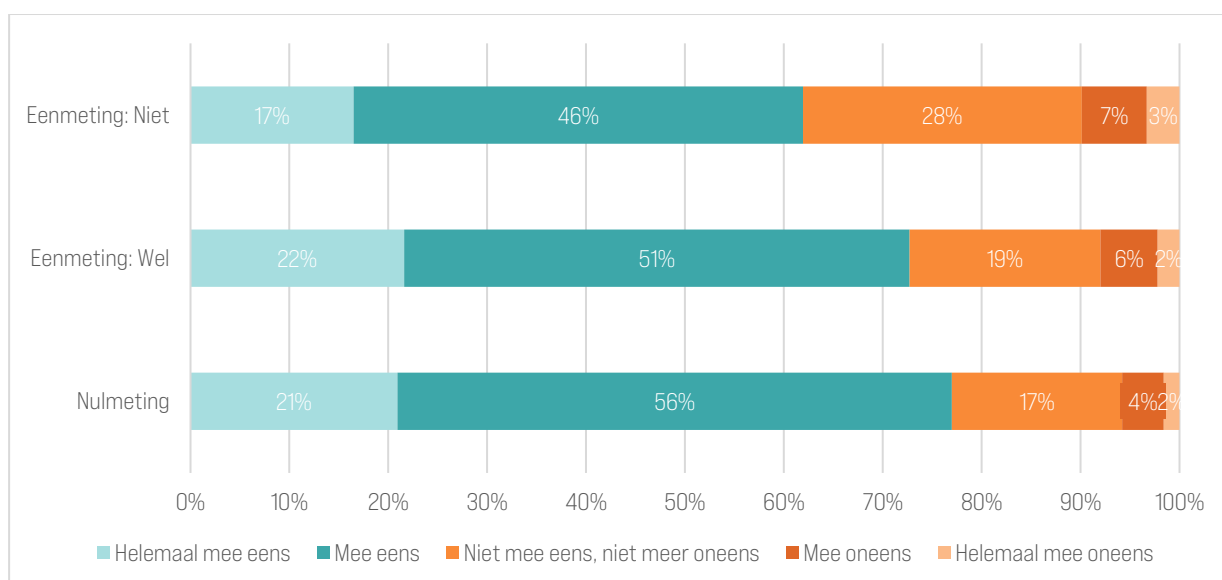
Figuur 5.8. - Ik weet waar en hoe ik drugsproductielocaties kan melden

5.5. VERTROUWEN IN DE OVERHEID

Tot slot is gevraagd of de respondenten er vertrouwen in hebben dat de overheid hun meldingen serieus neemt, zie figuur 5.9. Bij de nulmeting was 77% van de respondenten het hier (helemaal) mee eens. Bij de eenmeting zien we dat beide groepen hier lager op scoren, maar er is wel een verschil. Bij de groep die mediacommunicatie heeft gezien is 73% het hier (helemaal) mee eens. Bij de groep die dit niet heeft gezien is dit 63%.

Figuur 5.9 - Ik heb er vertrouwen in dat de overheid het serieus neemt als ik een melding maak van een drugslab

TERUGKOPPELING EN COMMUNICATIE NAAR DE BUURT

In de open antwoorden van de afsluitende vraag geven respondenten verschillende voorbeelden van meldingen waar in hun ogen niks mee is gedaan, of niet snel genoeg, en

spreken ze hun onvrede hierover uit. Een andere categorie adviezen van respondenten richt zich op de communicatie naar de buurt, nadat een pand gesloten is of een drugsproductielocatie is aangetroffen. Respondenten willen graag weten wat zich in hun buurt heeft plaatsgevonden, maar uiten ook onvrede over stigmatisering en een verloederende uitstraling van door de burgemeester gesloten panden. Daarentegen zijn er meerdere respondenten die zich positief uitspreken over de huidige aanpak van drugsproductielocaties in Zaanstad en de rol van de burgemeester hierin.

5.6. HOOFDPUNTEN SAMENGEVAT

HERKENNEN VAN SIGNALLEN

- *De groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien weet vaker hoe zij een hennepkwekerij kunnen herkennen (61%) in vergelijking met de groep respondenten die geen mediacommunicatie heeft gezien (49%) en de respondenten uit de nulmeting (56%).*
- *De groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien weet vaker hoe zij een drugsclub kunnen herkennen (22%) in vergelijking met de groep respondenten die geen mediacommunicatie heeft gezien (14%) en de respondenten uit de nulmeting (19%).*

ZEKERHEID EN BEWIJS DADERSCHAP

- *De groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien vindt vaker dat melden belangrijk is bij alleen een vermoeden (72%), dan de groep die geen communicatie heeft gezien (66%).*

PERCEPTIE OVER DE ERNST VAN DE PROBLEMATIEK

- *Een grote groep respondenten vindt het belangrijk om drugsproductielocaties te melden. Bij de groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien ligt dit percentage hoger (90%) dan bij de groep bij wie dit niet het geval is (85%).*
- *Het merendeel van de respondenten vindt ook dat drugsproductielocaties echt een probleem zijn. Bij de groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien ligt dit percentage hoger (89%) dan bij de groep bij wie dit niet het geval is (86%).*
- *Het merendeel van de respondenten vindt tevens dat drugsproductielocaties negatieve gevolgen voor de samenleving hebben. Bij de groep respondenten die mediacommunicatie heeft gezien ligt dit percentage hoger (91%) dan bij de groep bij wie dit niet het geval is (88%).*

KENNIS OVER ANONIEM MELDEN

- *Veel respondenten weten niet waar en hoe ze een drugsproductielocatie kunnen melden. Dit percentage is hoger bij de respondenten die mediacommunicatie heeft gezien (39%) dan bij de groep bij wie dit niet het geval is (28%).*

VERTROUWEN IN DE OVERHEID

- *Het merendeel van de respondenten heeft er vertrouwen in dat de overheid hun melding serieus neemt. Dit percentage is hoger bij de respondenten die mediacommunicatie heeft gezien (73%) dan bij de groep bij wie dit niet het geval is (63%). Bij de nulmeting was dit 77%*

6. TOT SLOT

Een recent fenomeenonderzoek van het RIEC Noord-Holland in samenwerking met het project Productielocaties Drugs laat zien dat de omvang van synthetische drugsproductie in de provincie groter is, dan tot dusver in beeld was (RIEC Noord-Holland, 2021). Ook de aantallen aangetroffen drugslabs en het aantal meldingen over drugsproductielocaties in Noord-Holland laten zien dat deze problematiek speelt en toeneemt. Naast overheden en private partijen, zijn burgers een belangrijke partner bij het tegengaan van deze vorm van criminaliteit.

Het investeren in de meldingsbereidheid van burgers kan ervoor zorgen dat mensen sneller signalen van drugsproductielocaties herkennen en dit vervolgens ook melden. De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat mensen die bekend zijn met mediacommunicatie over (het melden van) drugsproductielocaties vaker melden en signaleren. Het langdurig investeren in dergelijke initiatieven lijkt dus zijn vruchten af te werpen.

De waarde van het onderzoek ligt daarnaast in het inzicht in de verschillende mechanismen of factoren die van invloed zijn op de meldingsbereidheid en waar nog verbetering mogelijk is. Op basis van de bevindingen uit dit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat een vrij grote groep (nog steeds) niet weet waar en hoe ze een melding kunnen maken. Over de oorzaak hiervan kunnen op basis van de bevindingen geen uitspraken worden gedaan. Wel weten we dat in de media-uitingen van NH Drugs Alert, bijvoorbeeld via de Facebook-campagne en de website concreet aandacht is besteed aan telefoonnummers en websites waar burgers een melding kunnen maken. Verder blijkt dat nog verbetering mogelijk is bij het vertrouwen dat de overheid een melding serieus oppakt. Het algemene vertrouwen in de overheid speelt hier in alle waarschijnlijkheid ook een rol bij.

BRONNEN

Alle cijfers (z.d.) 'Informatie gemeente Zaanstad'. Geraadpleegd via <https://allecijfers.nl/gemeente/zaanstad/>.

Broekhuizen, J., T. Meulenkamp, F. Stoutjesdijk & H. Boutellier (2018). *Ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid van burger*. Amersfoort: Bureau Broekhuizen.

Broekhuizen, J. & S. Mehlbaum (2019). *Evaluaties interventies meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit*. Amersfoort: Bureau Broekhuizen.

Broekhuizen, J. & S. Mehlbaum (2020). *Invloed interventies meldingsbereidheid ondermijnende criminaliteit op langere termijn*. Amersfoort: Bureau Broekhuizen.

CBS (2018). *Trends in Nederland 2018*. Geraadpleegd via <https://longreads.cbs.nl/trends18/maatschappij/cijfers/onderwijs/>

Nationale Politie (z.d.) 'Hennepkwekerijen & Drugslabs. Help ze uw buurt uit!' Gedownload via <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/algemeen/onderwerpteksten/drugs/folder-hennepkwekerijen-en-drugslabs.pdf>.

Nationale Politie (2020). *ERISSP. Landelijk overzicht Synthetische Drugs 2019*. Nationale Politie.

Nationale Politie (3 maart 2021). *ERISSP. Landelijk overzicht Synthetische Drugs 2020*. Nationale Politie. Gedownload via: <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/nieuws/2021/maart/erissp-2020-def-1.4.pdf>

Politie.nl (2019, 8 april). *Minder hennepkwekerijen ontmanteld*. Geraadpleegd via <https://www.politie.nl/nieuws/2019/april/8/minder-hennepkwekerijen-ontmanteld.html>.

Politie.nl (2020, 19 maart). *Politie ontmanteld minder hennepkwekerijen*. Geraadpleegd via <https://www.politie.nl/nieuws/2020/maart/19/00-politie-ontmantelt-minder-hennepkwekerijen.html>.
<https://www.zaanstad.nl/mozard/!suite05.scherm1070?mNwb=23475&mNwc=1&mArc=0>

NH Nieuws (5 oktober 2021). 'Zaanstad sluit in korte tijd vier drugspanden en pakt meerdere verdachten op'. Geraadpleegd via: <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/292690/zaanstad-sluit-in-korte-tijd-vier-drugspanden-en-pakt-meerdere-verdachten-op>

Politie.nl (22 april 2021). 'Aantal ontmantelde hennepwekerijen blijft dalen'.
Geraadpleegd via: <https://www.politie.nl/nieuws/2021/april/22/aantal-ontmantelde-hennepwekerijen-blijft-dalen.html>

M E H L B A U M

O N D E R Z O E K

CRIMINOLOGISCH ONDERZOEK, ADVIES & TRAINING

ADRES WETHOUDER RIJKEBOERWEG 111
1165 NL, HALFWEG

E-MAIL INFO@MEHLBAUMONDERZOEK.NL
ONLINE MEHLBAUMONDERZOEK.NL

KVK 63822180
BTW 001851816B75